MAZPULKS

MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM

1935.

№ 2

SAVIENĪBAS „LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBA" IZDEVUMS

Bibliotekāru, skolotāju un pārējo grāmatu cienītāju ievēribai.

Pieņemu **grāmatas iesiešanai** vienkāršos un greznos stipros sējumos.

Izpildu visus pārējos iesiešanas un pārsiešanas darbus, kā arī karšu uzvilkšanu uz audekla u. t. t.

Biblioteku grāmatas

iesienu 3—6 dienās, ar vietējiem un ārzemju materiāliem, stipros sējumos.

Darbus izpildu noteiktā laikā.

Grāmatu sietuve — Rīgā,

M. Skārņu ielā 7, dz. 1. Tālr. 21280.

Jānis Zušmans

Sv. Jāņa ģildes amatn.

Latviešu uzņēmums. Dib. 1926. gadā.

Mazpulku un skolu ievēribai!

Agr. R. Vītola mazpulku lugā **„Baltzaļā karoga spēks"** redzama mazpulku iepriekšējo gadu darbība, lieliskie panākumi un vēl nesasniegtie mērķi. **„Baltzaļā karoga spēks"** palīdz izprast mazpulku uzdevumus un centienus. Piemērota skolu un mazpulku sarīkojumiem. Maksā Ls 1,— eksemplārā. Krājumā pie **A./S. Valters un Rapa, Rīgā, Teatra l. 11,** „Mazpulka" ekspedīcijā, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a un apgabalu centrālās lauku organizācijas Jelgavā, Liepājā un Daugavpilī.

Baltās lilijas—**Regale**—40.000 viengadīgus stādus, ar piesūtīšanu 50 sīpolus par 10 latu.

Ražīgos **Pļaviņu ķiršu** stādus no zaru nolocījumiem pa 2 lati gab., bet no kauliņiem audzētus par 100 gab. Ls 10,— līdz Ls 30,—.

Augstvērtīgos **Volonijas brūža** apiņus un stādus par 3 lati ducī piedāvā

A. Rocēna dārzniecība,

Pļaviņās, Baznīcas ielā 43.

Jaunatnei vērtīgas grāmatas.

K. Ulmaņa — „Sabiedriskie raksti", (izlase J. Druvas sakopojumā). Saturā: raksti par Latvijas valsti, latviešu nacionalismu, zemnieku cīņām un saimniecisko politiku; par dzīves un darba mērķiem, spēcīgiem rakstu-riem un **jaunatnes uzdevumiem.** Domu graudi. Grāmata ar autora ģīmetni, 451 lapp. bieza. Maksā Ls 3,—. Greznā audekla sējumā Ls 5,—.

F. Keisa — „Zem baltzaļā karoga". Stāsts par Amerikas mazpulku darbību un sasniegumiem. Otrais izdevums, 194 lapp. Ls 1,50.

Ed. Virzas — „Laikmeta dokumenti". Raksti par literariskās, sabiedriskās un politiskās dzīves jautājumiem. 376 lapp. Ls 3,—.

Ed. Virzas — „Lauku balsis". Dzejnieka skaistākās poemas un dzejoļi lauku dzīvei un darbam. Ls 1,—.

A. Grīns — „Dvēseļu puten's". Vienīgais romānstriloģija latviešu rakstniecībā, kur mākslinieciski spilgti notēloti latviešu tautas lielie pārdzīvojumi. Latvju jaunā paaudze šinī romānā atradīs īstas varonības, cēlas pašuzupurēšanās un karstas tēvzemes mīlestības apgarotus cilvēkus. Romāna I. un II. d. iznākusi jau trešā izdevumā. III. daļa veltīta Latvijas atbrīvošanas cīņām. Katra maksā Ls 1,80.

Ausma Roga — „Uzvarētāji". Komisks vienēcēliens, veltīts mazpulku sportistiem. Maksā Ls 0,50.

Ausma Roga — „Pirms lielās dzīves". Mazpulku luga 3 cēlienos. Maksā Ls 0,90.

Ausma Roga — „Dzelzs pirksti". Stāsti un noveles. Maksā Ls 1.—.

„Kuršu zemē un laudīs". Ceļojums pastāsta „Karogs aicina" varoņu dzīves vietu — kuršu kāpām. Daudz fotografisku attēlu, pat vēl dzīvojošo „Karogs aicina" varoņu. Liela formata izdevums, uz glīta papīra, 58 lapp. Ls 1,75.

E. Brastiņa — „Daiļā sēta". Saturā: daiļuma jēdziens, apkārtne, sēta, māja, mājas iekārta. 96 lapp. Ls 1,—.

M. Štāls — „Audzināšana ģimenē un skolā". Saturā vērtīgi norādījumi jaunatnes audzināšanā. Maksā Ls 2,50.

Aleksandra Grīna — „Tobago". Jaunais vēsturiskais romāns no hercoga Jēkaba laikiem, par kurzemnieku pirmo braucienu uz Gambiju un Tobago kolonijām un par jūras laupītāju dēkam. Maksā Ls 1,80.

Uzņemamies skolu un citu biblioteku apgādāšanu ar grāmatām.

Visus mūsu izdevumus var pasūtīt arī pa pastu, iemaksājot tekošā rēķinā pastā № 1278 vai iesūtot pastmarkās grāmatu vērtību. Pārsūtīšanas izdevumi nav jāsedz.

Paju sab. **„Zemnieka Domas"**, Rīgā, Tērbatas ielā 33/35.

MAZPULKS

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS, KURZEMES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS, ZEMGALES LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS UN LATGALES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM.

IZNĀK KATRA MĒNEŠA 15. DIENĀ.

REDAKCIJA UN EKSPEDĪCIJA: RĪGĀ, BAZNĪCAS IELĀ № 4-a. TĀLRUŅI: RED. — 21617. EKSPED. — 22822.

ABONĒŠANAS MAKSA: GADĀ LS 2,—; ATSEVIŠĶS NUMURS 20 SANT.

SLUDINĀJUMU MAKSA 1/1 L. P. — LS 100,—; 1/2 L. P. — LS 50,—; 1/4 L. P. — LS 25,—.

V. gada gājums. 15. februārī 1935. g. № 2

Arnolds Lūsis,
Mazpulku mācītājs.

Svētdiena.

Rakstnieks Pēteris Ērmanis kādā dzejā salīdzina svētdienu ar gaišu māsu, kas atnāk, kliedē ikdienas krēslu un rūpju tumsu, un ienes dzīvē atkal daudz saules un prieka. Saprotams — to sajūt un zin tikai tas, kas sešas dienas ir pavadījis raženā darbā, kas ir cēlies līdz ar sauli un gājis mierā tikai tad, kad krēsla iznākusi no nakts dzelmēm.

miera, klusuma. Ir tādi mirkļi, kad gribas ieskatīties pašam sevī, savā sirdī, lai mācītos sevi pazīt, saprast tās kustības, kas norisinas dvēseles dziļumos. Mēs gandrīz vienmēr pazīstam savus līdzcilvēkus labāk, kā paši sevi. Mēs zinam citu vājības un labās īpašības, bet savu „es" visā pilnībā ir atradis tikai retais no mums. Un tomēr — katram sevi ir jāpazīst vispirms.

> Mēs nepiederam sev vien, bet piederam tautai, valstij.
>
> K. Ulmanis.

Mūsu tagadējās darba metodes — un sevišķi pilsētās — ir pārvērtušas darbu smagā nastā. Šeit cilvēks jūtas kā ritenis lielā un komplicētā mašīnā. Nevienu brīdi tas nedrīkst apstāties. Daudzreiz pret savu gribu tam ir jākustas saskaņā ar visu mašīnu — visām svirām, atsperēm, dzenratiem. Paiet gadi — un cilvēks jau strādā automatiski, bez domām, gribas. Šāds darbs nokauj dvēseli, prieku, sajūsmu. No tā ir jāvairas katram, kas gaišu grib darīt savu dzīvi. Ir tādi brīži, kad dvēsele alkst

Katram no mums ir jāzina, kas mēs esam, kādi mēs esam, un kādi varam tapt, lai mēs nepārvērtētu un arī pārlieciegi nenopeltu sevi. Ikdienas darbā un steigā tas nav iespējams.

Tikai svētdiena ar savu klusumu un mieru dod mums šo iespēju. Ir, cilvēki kas to neatzīst. Viņi apkaro svētdienu, saka, ka visas dienas taču esot vienādas. Taisnība. Bet — atcerēsimies kādu mazu nostāstu par Kristu un viņa mācekļiem.

Sabatā, jūdu svētdienā, kad viņiem ir

aizliegts katrs darbs — Kristus ar saviem mācekļiem iet caur druvu, kur pirmā zeltā nobriedušas šūpojas vārpas. Tāpat, kā mēs kādreiz, gar tīrumu ejot — arī mācekļi norauj vārpas, un izberzuši delnā, ēd viņu saldos graudus, kuŗus skāris vēl nav rudens vītums. Bet — tas ir jūdu bauslības pārkāpums. To redz varizēji, kas bauslību grib pildīt visos sīkumos, un aizrāda Jēzum, ka tas ar saviem mācekļiem apgānot svētdienas mieru. Tad Jēzus viņiem atbild skaistos vārdus — cilvēks nav radīts svētdienas, bet svētdiena cilvēka dēļ.

Tā ir skaista doma, kuŗu nedaudz vārdos pateicis tas, kas nācis vest cilvēkus pa Dieva ceļiem. Cilvēks nav radīts tamdēļ, lai tas svētdienu uzskatītu kā absolūtu likumu, kuŗu pārkāpt ir stingri aizliegts. Nē — svētdiena ir radīta cilvēka dēļ. Svētdiena ir dāvana cilvēkam. Un — kā šo dāvanu izlietot. Ir tikai viena iespēja — svētdienā censties pēc pilnības dvēselē. Darīt to vairāk kā jebkuŗā citā dienā. Svētdienā, kad apklusis ir darba troksnis un kņada, — mums jāmeklē ceļš pie Dieva, pie visa labā, skaistā, cēlā pirmavota.

Kas skatījies dabā, tas redz, ka arī viņā ir zināmi miera, klusuma periodi, kad tā itkā sakrāj spēkus jaunai radīšanai, jaunai augsmei. Ziemā, liekas, visa daba sastingst dziļā mierā. Bet zemes dziļumos, koku saknēs un sēklas graudos tomēr pulso dzīvības spēki, kuŗi pavasarī atkal parādas visā krāšņumā un skaistumā. Šai laikā daba atpūšas jaunam darbam. Un — vai tad tiešām tikai cilvēks ir tas, kas nedrikst nevienu brīdi apstāties, nevienu brīdi klusēt!

Jaunie draugi! Arī jūsu dēļ ir radīta svētdiena. Cenšaties viņu izlietot tā, lai tā atnestu Jums svētību. Svētdienai pieder nevien miers, bet arī prieks, īstais prieks. Svētdienā cenšaties balti un tīri nostāties sava Debesstēva, savu vecāku un draugu priekšā. Cenšaties svētdienā būt labāki savās domās un darbos. Līdz ar putekļiem, kas ikdienas darbā sakrājušies pār jums — nomazgājat arī savu sirdi, lai tā var mirdzēt kā apslēpta pērle.

Svētdienā dzīvojat savai dvēselei. Jums jāizaug par pilnīgiem cilvēkiem, par personībām. Un tas ir iespējams tikai tad, ja miesa un gars, prāts un jūtas, griba un spēks darbojas saskaņoti. Ja jūs būsat fiziski stipri — bet ja jūs nomāks garīgs trulums — tad taču dzīvē jūs nekad nevarēsat iet droši uz priekšu. Nav pareizi tas, ja kāds saka, ka spēks, dūre valdot pasauli. Nē — pasauli valda gars, dvēseles bagātības. Pēc šīs dvēseles bagātības ir jācenšas svētdienā. Domājat, vērojat, lasat — tā jūs īsti sapratīsat svētdienu. Meklējat ceļu uz pilnību — tad arī jūs izpildīsat trešo bausli, kas taisnību sakot, arī nemaz neprasa svinēt svētdienu kā miera un absolūtas bezdarbības dienu, bet gan saprast to kā lūgšanu, kuŗa no zemes bērniem šai dienā, vairāk kā jebkad, paceļas pret debesīm.

Svētdienas gaismā mēs varam redzēt ikdienas tumsu, viņas pilnībā ikdienas nepilnību. Šai dienā mums jāmācas ikdienas vērtības pārvērtēt un paturēt tikai patiesi labo, skaisto, augšup ceļošo. Svētdienai ir jābūt gara svētdienai. Viņā, draugi, uzstādat sev tādus mērķus, kas cels jūs pāri pār ikdienu. Svētdienā skataties tālēs! Izauklējat savu nākotnes sapni sirdī, tad, kad atpūšas darbā nogurušās rokas. Lūdzat, lai Dievs Tēvs jums dod spēku šo mērķi sasniegt. Taisnību sakot — katrai mūsu dienai vajadzētu būt šādai dvēseles un gara svētdienai. Katru dienu kaut vienu īsu, mazu brīdi mums vajadzētu meklēt pilnības ideālu un ceļu uz to. Bet — dzīve to neatļauj. Ir jāsamierinas ar viņu. Bet svētdiena — tā, lūk, pieder jums pašiem. Šodien, kad jūs viņa balsi dzirdat, neapcietinājat savas sirdis! — šādi vārdi lasāmi kādā Dāvida dziesmā. Tas ir mājiens un aicinājums arī jums — jaunie draugi. Neapcietinājat savas sirdis tad, kad Dievs uz jums runā svētumā un mīlestībā. Svētdienā katrs grib Dievam pieiet tuvāk. Iet ļaudis baznīcā un tur klausas viņa vārdus. Dažs vientulībā istabā vai druvas malā

Ledus un sarmas varenā sega Gaiziņkalnā.

sarunājas ar Debesstēvu. Un tad rodas spēks. Dzimst prieks sirdī. Svētdiena ir atgādinājums neaizmirst Dievu. Un tas cilvēks, kas ar Viņu grib darīt savu darbu, zinās un sapratīs, ka ir vajadzīgi tādi brīži, kad norimst darba steiga, brīži, kad mums ir jāstaigā Dieva ceļos, lai mēs spētu savu dzīvi pavadīt Viņa gaismā.

Pulkv.-leitn. **Edv. Mednis.**

Brīves cīņas un mūsu jaunatne.

Brīves cīņas! Tās pieminot, iekvēlojās ikviena jaunieša sirds. Tās atceroties, ikviens dod jaunu, dedzīgu solījumu dzimtenei.

Brīves cīņas! Tas ir liels vārds un vēl lielāks piepildījums. Tas, tiešam, prasa arī jaunu solījumu, kas nāk no visas jaunatnes sirds.

Mūsu lielās brīves cīņas nav noritējušas tikai 15—16 gadus atpakaļ. Tad mēs galvenā kārtā piedzīvojām šo cīņu **lielāko, izšķirīgāko posmu,** kas vainagojās ar spožām uzvarām. Bet īstenībā latvju tautas brīves cīnas ir sākušās sen. Ļoti sen. Tikpat ilgi, cik ir dzīvojusi mūsu tauta, tās dēli ir cīnijušies par tās brīvību.

Zobens un arkls, šautene un grāmata, spalva un kaplis, — tās visas ir lietas, kas palīdz nodrošināt mūsu neatkarību. Pie kam tās jātura stiprās rokās un jālietā ar dedzīgu sirdi. Vairākas no šīm lietām jau pietiekoši stipri tura savās rokās mūsu jaunā audze. Arī par tās garīgo rūdījumu pietiekoši gādā skolas, mazpulki, daudzas ģimenes, jaunatnes patriotiskas organizācijas.

Līdz ar Latvijas pirmo karotāju un tagadējo aizstāvētāju aiziešanu no **armijas un aizsargu** rindām, nedrīkst mazināties valsts stiprākie balsti. Latvijas sargātāju rindās ar lielu sirdskvēli, patriotisku dedzi jānostājās arī jaunajiem. Šīs sirdskvēles mūsu jaunai paaudzei tagad netrūkst. Tās nav trūcis arī pagātnē.

Kā pirmais ar šo jaunatnes atsaucību bija iepazinies mūsu pirmais un tagadējais ministru prezidents **K. Ulmanis,** kad viņa priecīgi saviļņotais skats 1918. g. liktenīgās dienās slīdēja pāri skolnieku un studentu pulciņiem, kas kopā ar pirmajiem karotājiem iestājās mūsu cīņu vienībās. Kad mūsu valdības galva karavīru tērpā nostājās bermontiades laikā Daugavas sargvietā, viņš blakus rūditiem karotājiem atkal redzēja daudzus jauniešus, kuriem patriotiskā jūtu kvēle atsvēra to, kas varbūt trūka citā vietā.

Par latvju jauniešu līdzdalību mūsu pirmajās cīņās jo atzinīgu atsauksmi ir devis arī brīves karotāju virsvadonis ģenerālis **J. Balodis,** uzsverot: „Rīgā 1918. g. beigās zem nacionāliem karogiem pulcējās latvju patriotu pulciņi, jauni karotaji, studenti, dažreiz arī skolnieki. Latvju pirmo karotāju toreiz bija maz, apkārtējie apstākļi bija ļoti grūti, tomēr cīnītājus vadīja īsts latvisks spēks un gars. Karotāju sirdīs bija ierakstīts vienkāršais un tomēr stingrais uzsvērums:

Katrs solis uz priekšu ved uz brīvību! Katrs solis atpakaļ — atkal uz verdzību! Šī apziņa apspārnoja mūsu cīnītājus daudzos grūtos brīžos un ļāva tiem gūt panākumus tur, kur tie šķita maz cerami. Latvji to apzinājās un uzvarēja."

Tā cīnījās Latvijas pirmie atbrīvotāji, kuŗu rindās blakus agrāko cīņu veteraņiem atradās arī daudzi patriotiski iedvesmotās jaunatnes priekšstāvji.

Tām dienām, kad jaunās audzes patriotiskā saviļņotība jo spēji uzliesmoja vēsturisko Cēsu kauju laikā, ir jo tuvi klāt stāvējis mūsu armijas komandieris ģeneralis **K. Berķis.** Viņš jaunākiem cīnītājiem ir veltījis šādu cildinošu atzinumu.

„Pamudināti no saviem audzinātājiem skolnieki 1919. g. pavasarī jo kuplā skaitā iestājās Cēsu pulkā. Viņu bija pāri par simtu, kamdēļ no tiem saformēja atsevišķu 8. (skolnieku) rotu. Patiešām, ir īpaši atzīmējama šo jauniešu uzupurēšanās valsts liktenīgākās dienās. Viņi pameta savus skolas solus, vecākus, piederīgos un devās brīvprātīgi pretim nezināmai nākotnei, pat nāvei, lai arī savas rokas pieliktu Latvijas jaunradīšanas darbam.

Tā kā skolnieki nebija apmācīti karamākslai, tad sākumā viņi kā militārs spēks nebija augsti vērtējami, bet morālā ziņā viņu spēks bija augsts. Tomēr skolnieki drīz vien piesavinājās nepieciešamās kareiviskās zināšanas un nākošās kaujās ar skolnieku rotu jau varēja rēķināties kā ar augsti vērtējamu militāru spēku. Karstas tēvijas mīlestības pārņemti, skolnieki bija gatavi uz vislielākiem varoņdarbiem."

Tie visi ir jo autoritātivi apliecinājumi mūsu jaunatnes lielai sirdsdedzei lielajā cīņu laikmetā. Latvju varoņlaikmets ir jo spožu atspulgu radis jaunatnes sirdīs.

Lai šīs cīņas arī turpmāk met uz tām jo kvēlu atblāzmu.

Vakars.

Lēni vakars nolaižas pār laukiem,
Sen jau zudis saules riets.
Mēness sirp's pār tumšo silu,
Klusi savu ceļu iet.

Lēni vakars nolaižas pār laukiem,
Mieru nesot cilvēkiem,
Lai ar jauniem spēkiem spētu
Atkal jaunu dienu sveikt.

Līna Jansons,
Tāšu mazpulka dalībniece

Pārslas.

Sniega pārslas lēni lido
Lejā tur no augstās pils
Viņas klejo plašā telpā,
Itkā spārnotas tās būtu.

J. Luika,
Rūjienas mazpulka dalībnieks.

Sarmā.

Sarmas pērles kokos laistās
Ziemas saules atspulgā,
Vizulīši virknēs saistās
Jautri zib un zaigojas.

Ad. Sarmzieds.

Ne vārdiem, bet darbiem rādi labu priekšzīmi.

Tas bija mūsu pagastā, vēl priekš pasaules kara. Bija izbraucis kāds Rīgas kungs. Saimnieces smējās — mācīšot govis barot un slaukt. Visu mūžu esam mācējušas un nu Rīgas kungi mācīšot. Redzēs, redzēs, ko nu teiks. Kungs apskata saimniecību. Ieiet arī kūtī. Tur kādai silei viens gals stipri iegrimis mēslos. Barība līst ārā. Kungs to redz, nemaz nebaras, bet ķeras pie siles klāt, ceļ galu augšā. Saimniece lielā nezināšanā, vai priecāties, vai saukt „ko nu jūs, kungs, nosmērēsiet rokas, gan jau mēs paši". — Iegrūž saimniekam duņķi sānos — „Cik reizes neteicu, lai paceļ. Nu kungam jāceļ un pašiem kauns vien".

Kungs silei galu pacēlis: „Saimniec, pieliekiet nu kādu šķilu". Tas tiek izdarīts un sile stāv labi. Visi nopriecājas. Govs arī noskatās ar savādām acīm, itkā teiktu — Nu dzēriens vairs nelīs ārā. No tā laika mūsu pagastā vairs nebij nevienai silei gals iegrimis mēslos. Daudz kas mainījās, bet šis vīrs un viņa mazais darba piemērs vēl dzīvo atmiņās mūsu pagastā.

Gadi nāca, gadi gāja. Bija kādai lielai, lielai silei gals iegrimis. Daudz dzēriena lija ārā. Daudzi to redzēja, bet silei galu nepacēla. Un redziet, tas pats kungs, kas toreiz .mūsu pagastā tai silei pacēla galu, arī tagad tāpat, ne vārda neteicis, pielika savu roku pie darba. Visi sajuta atvieglojumu. Jā, tiešām, darbs ir paveikts. Un to vīru nevajaga nemaz vārdā saukt, jo viņa darbu un viņu jūs visi zināt. Tas ir mūsu virsvadonis.

Ņemiet piemēru un nevairaties un nekaunaties, kaut arī no visvienkāršākā darba.

Agr. **A. Ķibēns.**

Vai esmu diženā nosaukuma cienīgs?

Tuvojas laiks, kad spējīgākie un centīgākie mazpulku dalībnieki varēs sacensties diženā nosaukuma iegūšanai. Tāļāk — no diženo vidus izraudzīs līdumniekus. Tāpēc ir pēdējais laiks tiem mazpulku dalībniekiem, kas šai sacensībā grib piedalīties, nopietni gatavoties pārbaudījumiem un reizē arī nopietni pārdomāt, kādi ir diženo un līdumnieku pienākumi pašiem pret sevi, savu mazpulku un visu mazpulku saimi, un kādas priekšrocības bauda šo nosaukumu ieguvēji. Lai to spētu izprast, nopietni jāpadomā par mērķiem, kādi ir mazpulku jaunatnei. Vieni par mērķi uzskata diženā nosaukuma iegūšanu, citi grib būt līdumnieki. Un kad tas sasniegts — viņi neko vairāk nevēlās.

Bet ir arī tādi, kas skatās tāļāk un par gala mērķi uzskata tādu darbu, kas palīdzētu izveidoties Latvijas valstij stiprai un bagātai, latvju tautai būt apzinīgai un augsti attīstītai. Un šie pēdējie dara pareizi, jo ar šādu savu mērķu izvēli viņi nosprauž jau visu dzīves ceļu. Virzienā uz galveno mērķi viņi sasniedz vienu pēc otra daudzus un dažādus priekšmērķus. Ieguvuši diženā nosaukumu tie cenšas būt arī tiešām diženi. Ar šo nosaukumu viņi nelepojas, bet cenšas darbā un dzīvē pierādīt, ka ir tā cienīgi.

Tikuši par līdumniekiem šie mazpulku dalībnieki neapmierinās vairs ar parasto lauciņu — 100 m^2 —, bet cenšas savas mazpulkā iegūtās zināšanas pielietot jau visā saimniecībā. Savā darbā viņi apsver visas iespējamās varbūtības un neko nedara tikai uz labu laimi. Personīgā dzīvē — brīvā laikā tie lasa labas grāmatas, papildina savas teorētiskās zināšanas, salīdzina tās ar praktiskiem piedzīvojumiem. Bet viņi neaizmirst arī to, ka tikai vispusīgi attīstīts cilvēks spēj sasniegt visvairāk, tāpēc zināms laiks jāziedo arī sportam, priekam un atpūtai. Sadzīvē ar citiem tie allaž uzklausa vecāko domas, bet ja atrod savas par pareizākām, tad mēģina to arī pierādīt. Savus panākumus viņi neizceļ, bet ja kāds interesējas, tad pastāsta, kā

Cēres mazpulka dalībnieki karoga svētkos.

tie gūti. Tā pamazām šie mazpulka dalībnieki iemācās vērtēt paši sevi un savus sasniegumus un reizē kā sevi, tā arī savu darbu kritizēt. Viņu novērtējums ir objektīvs, kritika — lietiška.

Vēlāk, kad jāstājas „lielo rindā", šie mazpulku dalībnieki ir jau tik tāļu sagatavoti dzīvei un darbam, ka var droši uzņemties arī atbildību par savu darbu. Viņi apzinas, ka tikai tad Latvija būs stipra un bagāta, ja katrs pilsonis centīsies viņu tādu padarīt. Un tāpēc tie turpina uzsākto ceļu pretīm savam gala mērķim, aicina citus sev līdzi apzinādamies, ka tikai neatlaidīgā darbā, vislielākā iecietībā vienotiem spēkiem sasniedzama Latvijai labāka nākotne.

Mazpulku dalībnieki! Pārbaudat sevi, pārbaudat savus mērķus. Vai tur nava kas maināms, kas labojams.

Vai esat padomājuši, cik daudz prieka, cik lielu laimi jūs sagādājat saviem vecākiem un audzinātājiem, kad tie redz jūs tik pat dedzīgus darbā, kā rotaļās. Vai esat izjutuši, ko nozīmē pašu spēkiem gūti panākumi? — Vai esat izbaudījuši īstu darba prieku? — Vai esat padomājuši par savu dzimteni Latviju? — Ar kādu pašaizliedzību gāja cīņā jūsu tēvi un brāļi, tāpat jums jāiet darbā, lai mūsu valsti izkoptu, izdaiļotu, nostiprinātu. Padomājat un jūs pārliecināsaties, ka ir daudz tādu darbu, ko citi nepadara vai nu nevaļas dēļ, vai arī tādēļ, ka nesajūt šo darbu nepieciešamību. Te būs daudz arī tādu darbu, kas pa spēkam katram mazpulka dalībniekam. Apņematies katru dienu tikai 10 minūtes ziedot šādu darbu veikšanai un jūs pieradīsat vērot, vai nav kur kas padarāms. Jūs pieradīsat vērot arī, vai ar niecīgām pūlēm nevar savu apkārtni padarīt jaukāku. Atceraties vārdus, ka „mana māja ir mana paradīze, tikai man pašam viņa par tādu jāpadara" — un jūs atradīsat, ka te ļoti daudz darba vēl jāpieliek, lai katra māja liecinātu par latvju tautas daiļuma izjūtu, par latvju dēlu lielumu arī mazos darbos.

Ja jūs to visu būsat nopietni pārdomājuši, tad tas jau būs solis uz priekšu šinī virzienā. Un reizē tā būs arī zināma liecība, ka esat cienīgi sacensties dižēnā nosaukuma dēļ. Atceraties arī to, ka jaunībā gūtās atziņas būs mūžam jūsu īpašums. Un tad, kad būsat nonākuši dzīves krustceļos, tās palīdzēs jums atrast īsto ceļu tāļākām gaitām.

Izpirkšana.

B. M. Fālandas stāsts.

„Un nu," sacīja Stefans Marks, attaisīdams spītīgi čīkstošo rakstāmgaldu, „nekādi parādi vairs neapgrūtina mana tēva mantojumu, Langkroki no rītdienas būs brīvi no hipotēkām." No kādas atvilktnes, kas bija paslēpta aiz grāmatām, viņš izņēma banknošu sainīti un nolika to uz galda. „Tur ir 90.000 marku, Elīzabete. Tie grūtie gadi, kas man laupījuši daudz laimes, ir jau garām — un nebūtu tā ar to Pēteri bijis — bet nu viss ir skaidrībā. Rīt es braukšu uz pilsētu, iemaksāšu bankā naudu un tad, Elīzabet, būs mūsu kāzas un visu, kas nāks, ja tā Dievs gribēs, nesīsim kopā."

Slaida un blonda, gandrīz lielāka par Stefanu Marku, stāvēja Elīzabete Heitkamp telpās, kuru smagās, vecās mēbeles jau gandrīz gadu simteni ilgi stāvēja savā vietā un stāstīja par pagājušām ciltīm. Gaišs saules stars pārklāja galdu un aizsniedza arī Elīzabetes seju. „Ir tik daudz laimes, Stefan," viņa teica, — „tik daudz laimes!"

Otrā dienā, sataisījies braukt uz pilsētu, Stefans Marks vēl reizi iegriezās tanīs mājās, kuŗas tālu izstiepās un saules apmirdzētas gulēja viņa priekšā. Viņš bija priecīgs iesūcot sevī svaigo siena smaršu, kas plūda pretī no pļavām. Rudzi bija pilnā briedā. Likās, ka paceltos zeltaini mākoņi no stiebriņiem, līdzīgi viegliem dūmiem no upurtrauka.

Tā būs lieliska raža, domāja Stefans Marks, raudzīdamies pāri laukiem, kur starp labību ziedēja arī sarkanas magones. Parks aiz mājas gan izlikās mazliet neuzkopts, bet tas viss atkal būs, kad te ienāks arī sieviete. Tūlīt aiz pļavām sākās mežs. Tur lodāja mazas, iezaļganas čūskas, kas bieži vien tinās ap koku stumbriem un pētoši grozīja savas galvas. Nekad vēl Stefanam Markam šī vietiņa, kur tēvu tēvi gadusimteņiem bija dzīvojuši, nebija izlikusies tik svēta kā šinī gaišajā rītā.

Taisni pāri pļavām, gar aploku jāja kāds jātnieks. Viņš nogriezās gar lielo šķūni, garām smēdei, nolēca no zirga un iemauktus pasniedza kādam garāmejošam strādniekam. „Sveiks, Stefan!" Stefans Marks, kas taisni tanī brīdī kāpa ratos, sarāvās un īsi, steidzīgi apgriezās. Viņa svaigo seju uz acumirkli pārņēma viegls bālums. Negribot viņš ar roku pieskārās kabatai, kuŗā bija nauda hipotēkām. Daudz smagāka izlikās viņa parasti vieglā gaita, kad viņš savam jaunākajam brālim pagāja dažus soļus pretī.

„Labdien, Pēter, kas tad Tevi še atvedis?"

Pa dzeltenajiem, čirkstošajiem oļiem abi gāja uz mājām un klusēdami stāvēja viens otram pretī plašajā, krēslainajā telpā, kuŗas logs bija gandrīz pilnīgi aizsegts no glicinijām. Pēters atsēdās kādā krēslā, kas stāvēja kamīna priekšā.

„Es esmu piekusis kā suns," viņš žāvādamies runāja un izstaipīja kājas. „Piekusis kā suns. — Bet uzņemšana gan ir ļoti sirsnīga, brāli Stefan."

Viņa vārdos atskanēja patiess nogurums un vēlēšanās kaut ko iebaudīt. Stefans izņēma pulksteni un pārbaudīja laiku.

„Tā tad vēl vienmēr tā pati steiga, Stefan, ko?" — ironizēja Pēters, izstiepdams savu slaido stāvu, kas asi atšķīrās no vecākā brāļa auguma sava elegantā apģērba dēļ.

„Ja, Pēter," Stefans domīgi runāja, „vēl arvien tā pati steiga, kas man devusi iespēju atmaksāt hipotēkas, kuŗas man Tevis dēļ pirms septiņiem gadiem vajadzēja uzņemties uz šīs mājas. Bet Tev arī kā liekas —" vērodams brāļa skaisto jājamo kostīmu, „beidzot ir izdevies tikt cauri."

Pēters nervozi savilka savas izstieptās kājas, tad paņēma cigareti un lēni to aizkūpināja.

„Ja," viņš teica, „toreiz jau bija gan tās mokas, bet nu es biju uz pareiza un laba ceļa, lai nedzīvotu vairs uz tavas kabatas. Ceturtdien es gribēju aizbraukt uz Braziliju. Tur bija spīdošas izredzes. Braukšanas zīme un viss pārējais jau bija kabatā. Tad nejauši sastapu pāris agrākos draugus. Nu skaisti, tik tālu viss kārtībā.

Bet es saku, traka dzīve! Tad nāca viss kā vajadzēja. Es nospēlēju vienā pašā naktī vairāk, nekā es visus šos gadus kopā ņemot esmu iztērējis."

Pelēka kā zeme kļuva Stefana seja. Viņš pacēla roku kā sitienam. Viņam bija, itkā viņš būtu dzirdējis runājam par kādu neticamu dabas katastrofu, kuŗa iestāsies jau nākošajā sekundē, lai viņu znīcinātu.

„Tu — — — — atkal spēlēji, neskatoties uz to, ka Tu man devi savu goda vārdu, nekad vairs kārtīm nepieskārties!— Tu esi — plukata!"

Pēters spēcīgi pietrūkās kājās, viņa acis nemierīgi iezibējās: „Tu nedrīksti man ļaut palikt negodīgam, Stefan, man nauda jāsamaksā rītu līdz pusdienai — citādi — — —."

„Cik daudz?" gandrīz gārdzoši ierunājās vecākais brālis.

„Simts tūkstoš markas, Stefan."

„Simts tūkstoš markas!" Asi, ārprātīgi iesmējās Stefans, „simts tūkstoš markas un es lai Tev viņas dodu?" viņu pārņēma dusmas. „Tagad," viņš teica, „kur es beidzot esmu izkūlies no visām rūpēm un raizēm, nāc atkal Tu un prasi to, kas nozīmē visu manu nākotni! Jau kopš gadiem es ilgojos pēc tā, lai varētu še ievest Elīzabeti kā savu sievu. Nu es beidzot biju nonācis pie savas vēlēšanās vistuvākā punkta un tad nāc Tu un ar vieglprātīgiem smiekliem sagāz visu to, ko es esmu uzcēlis. Es nevaru Tev palīdzēt — — — šoreiz nē — — — un es to arī negribu!"

Sen jau Pēters bija pazaudējis savu bezrūpību, viņa galva gulēja uz rokām, kuŗas viņš sakrustotas turēja uz galda. Seja bāla, acis iekritušas, viņš smagi elpodams runāja: „Palīdzi man, brāl, pēdējo reizi — —" „Nē!"

Krampjainas skaņas pārtrauca iestājušos klusumu. Pustumšajā telpā pazibēja revolvera stobrs, kuŗu Pēters vērsa pret saviem deniņiem.

„Pēter, brāl," kliedza Stefans, izsizdams viņam ieroci no rokas un apmaldījusies lode caururba vecā Marka galvu, kuŗa ģimetne stāvēja turpat virs kamīna.

— — — — — — — — — —

Tā parādi, kā bijuši, tā palika uz Langkrokiem un šo smago nastu nesa Stefans un Elīzabete abi kopā. Kopš tā laika kā kāda liksta, kā Dieva sods gulēja uz Marka ģimenes īpašuma. Trūka naudas modernām mašīnām, kas atvieglotu darbu. Smagajai zemei trūka drenāžas. Pļavas pēc lietus nedēļām ilgi bija ūdens pārplūdušas. Nāca neražas gadi. Nekas negāja uz priekšu.

Kad viņiem pēc trim gadiem piedzima dēls un izredzes kļuva arvien bēdīgākas, pacietīgās sievietes sirdī tomēr pamodās naids pret īsto viņu posta cēloni, pret vira brāli. Ilgais lietus periods, kas jau kopš nedēļām bija iestājies, iznīcināja gandrīz visu labību. Lietus līja gandrīz pastāvīgi un debesis gulēja kā smags biezs maiss, kas katru brīdi varēja iztukšot pār zemi savu saturu.

Vienā šādā briesmīgi nemīlīgā oktobŗa rītā, kad visu nakti bija plosījusies vētra un lietus, Stefans Marks uzkāpa zirgam mugurā, lai jātu uz pilsētu. Viņš sniedza roku savai sievai, kuŗa turpat līdzās viņam stāvēja un teica: „Nu, Elīzabet, es mēģināšu visu. Ja man neizdosies izdabūt pagarinājumu, tad mums jāatstāj šis zemes stūritis un mūsu dēls būs bez savas dzimtās vietas."

Elīzabete saņēmusi abām rokām sava vīra labo roku, turēja to cieši. Viņa ristījās, neuzdrošinājās runāt, baidījās no asarām, kas bija sažņaugušas kaklu. Brīdi viņi raudzījās viens otrā kā sastinguši. Lietus līja. Vīra brāļa vārds pēc pēdējā notikuma netika pieminēts. Nu, savās lielajās bēdās, stostīdamās un gandrīz bez skaņas viņa runāja: „Vai Tu Pēterim — —"

Stefans viņu uzlūkoja un papurināja galvu: „Es nekad neko neesmu dzirdējis par viņu, viņš kā liekas nozudis — — un tā arī ir labāk — — —"

Viņš uzsita viegli zirgam un drīz vien nozuda pelēkajā, biezajā miglā.

Lai nokļūtu tuvējā pilsētā, bija divi ceļi. Garākais Langkroku ceļš un īsākais, kas gāja pāri upei.

Tās pašas dienas pēcpusdienā nedzirdēti ilgais lietus un ūdens gāzes bija izskalojušas dambi un sarāvušas arī tiltu, tā nogriežot īsāko ceļu uz pilsētu.

Elīzabete bija jau ceļā, lai ietu uz nelaimes vietu, kad viņa ieraudzīja kādu auto uz Langkroku ceļa, kas tuvojās mājām. Vai gan Stefanam bija notikusi kāda

Lielvārdes mazpulks mājas amatniecības kursos.

nelaime un viņu tagad veda mājās? Tai pašā laikā lielais tumšais auto pieturēja kādus desmit metrus atstatu no mājas ar tik spēcīgu grūdienu, ka pielijušais ūdens augsti uzšļakstēja gaisā.

Nekustīgi, itkā būtu pieaugusi pie zemes, stāvēja Elīzabete. Tas nebija nekāds iedomu, ne fantāzijas tēls — no auto izkāpa Pēters Marks un tuvojās viņai.

„Pēter," viņa gandrīz bez balss runāja, tikai mazliet pieskārusies viņa rokai, „Pēter, kas gan ved tevi šurp?"

Vecajā priekšnamā Pēters Marks nometa savu cepuri un mēteli uz galda.

Uz vāji apgaismotās dzīvojamās istabas sliekšņa viņa soļi mazliet aprāvās.

„Kur Stefans?"

Klusēdama Elīzabete sameta kamīnā malku, lai būtu gaišāka liesma. Ārā vaidēja un kauca vēji, iedrāzās skurstenī un izpūta dzirksteles istabā. Elegants, vieglprātīgs, gluži tāpat kā agrāk, stāvēja vīra brālis viņas priekšā. Ar pūlēm viņa atvēra muti, lai viņam atbildētu: „Viņš ir pilsētā un pārnāks tikai rīt."

„Es labprāt gribētu viņu redzēt."

Elīzabete ar nicinošu žestu paraustīja plecus. Naids acumirklī kļuva tik spēcīgs, ka laupīja katru saprātu: „Kāda nolūka dēļ tad tev viņu atkal vajaga redzēt?" viņa asi teica, „man liekas, ka Tev vairs sen nav tiesību ienākt šinīs mājās." Viņas vārdi ķēra Pēteri Marku kā sitieni.

„Es zinu to, Elīzabet," viņš teica, brītiņu klusējis un dziļš saviļņojums drebēja viņa vārdos.

„Bet es nāku kā nožēlotājs, lai lūgtu piedošanu, es gribu visu griezt atkal par labu — — —"

Elīzabete pagriezās uz durvju pusi: „Par labu griezt — — Tu — —"

Pēters pieskārās viņas rokai: „Paliec, Elizabet, tikai dažas minūtes." Un raudzīdamies vecajā pulkstenī, kas ar savu smago tik-tak-tik-tak-tik-tak viņu jau pavadīja no pat bērnu dienām, viņš teica: „Man bez tam jātiek projam, es gribu vēl sasniegt to vilcienu, kas atiet pulkstens deviņos un —"

„Uz to jau ir par vēlu," izbījusies viņu pārtrauca Elizabete, „vētra ir — — —"

Pētera rokas kustība piespieda viņu klusēt: „Kā klājas manam brālim?"

„Viņš izputināts."

„Vai mana vieglprātība satricinājusi arī jūsu laulības dzīvi?"

„Mūsu laulības ne, bet mūsu dzīvi gan tā padarījusi grūtu un bez prieka, arī mūsu dēlu nabagu un bez savas tēva mājas!"

Elīzabetei bija tā, itkā kāda roka sažņaugtu viņas kaklu. Asaras aptumšoja skatu. Sirdi pārņēma kāda neizskaidrojama sajūta. Gribēdama iziet, viņa vēl reizi pārlaida skatu Pētera nāves bālajai sejai un viņas soļi aprāvās.

„Tu esi izsalies, es likšu Tev atnest tēju, Pēter," viņa klusi teica.

Ārā priekšnamā viņa šņukstēdama atspiedās pie stenderes. No ciema, cauri visiem vējiem atskanēja harmoņiku skaņas. No virtuves nāca smieklu troksnis un skanēja dziesmas. Kamdēļ gan arī ne, domāja Elizabete, tie ļaudis jau neko nepazaudēs, drīz vien viņi atradīs jaunu darba vietu. Tā jau arī labi — viņa nogurusi domāja — taču, kamdēļ gan liktenis tik smagi bija viņu sitis.

Nekustēdamies Pēters sēdēja tai pašā krēslā, kur viņš pirms trīs gadiem ar revolveri rokās, bija sēdējis savam brālim pretī. Viņa skats raudzījās tēva ģīmetnē, kura ar caururbtu pieri apsūdzoši noraudzījās viņā. Viņam kļuvi auksti. Pulkstenis mierīgi gāja savu gaitu un kamīnā sprakšķēdama dega malka. Lēnām Pēters piecēlās. Viņa rokas taustījās pa papīriem, kuŗus viņš izvilka no kabatas. Tad viņš piegāja pie vecās pultes un pacēla vāku. Taisni pretī viņam atradās ģīmetne, kur viņi abi ar brāli bija uzņemti. Ar lielu bijību viņš pacēla šo ģīmetni un nolika mazliet sānus, izrāva tad kādu čeku no savas grāmatiņas un uzrakstīja tur vēl lielāku summu, nekā brālis viņam pa visiem šiem gadiem bija iedevis. Tad viņš nolika ģīmetni atpakaļ savā vietā un uz viņas savu čeku. Vēl reizi viņš atvadīdamies pārlaida savu skatu visai telpai un tad aizvēra durvis aiz sevis. Kad Elizabete uzdzirda auto troksni, viņa kā neprātīga izskrēja no mājas. Auto paslaik devās ap stūri uz upes ceļu.

„Pēter," viņa izmisusi sauca, bailēs pacēlusi savas rokas, „Pēter, nebrauc pa upes ceļu!"

Taču vētra piosījās kā nelabo garu apsēsta un pārspēja sievietes kliedzienus.

Kā Franks izglāba zivis.

V. Nohara skicējums.

Kad beidzot kuģis ar sazvejotām zivīm devās mājup no Dežneva raga, kas atrodas Āzijas ziemeļaustrumu krastā, bija pagājis ilgāks laiks un arī gada laiki bija jau mainījušies. Pabraucis dažas jūŗas jūdzes uz priekšu, kuģis iestrēga ledū. No visām pusēm lieli ledus blāķi spiedās pret kuģi un draudēja ielauzt tam sānus. Beidzot kuģim radās sūce un kapteinis nolēma virzīties uz krastu, lai tur noenkurotos.

„Te nu mēs esam," nopūtās kapteinis un paskatījās uz ledus kalniem, kas visapkārt ieslēdza kuģi „un varbūt būsim spiesti palikt visu ziemu, jo šeit nav neviena, kas varētu mums sniegt palīdzību"

„Mums vajadzēja pasteigties un doties ceļā kopā ar pārējiem," sacīja stūrmanis.

„Tagad tavs padoms nāk par vēlu," atbildēja kapteinis. Tad viņš žēli noraudzījās uz bagāto zivju lomu, kas bija novietots kuģī un teica: „Savu peļņu arī mēs zaudēsim, jo kas gan nākošā gadā vairs paņems mūsu zivis."

„Mēs varēsim būt laimīgi, ja paši izglābsimies no nāves un pasargāsim kuģi no bojā ejas," sacīja stūrmanis, „un badā jau nu gan mēs nenomirsim, jo sazvejoto zivju pietiks visam gadam."

„Vienīgi tauku gan mūsu krājumā tā pamaz," iebilda kapteinis, „nepieciešama arī eļļa, ja negribam visu laiku sēdēt tumsā."

Kuģa zēns Franks, šo sarunu noklausījies, piecēlās un nesacīja nekā. Viņam bija neizsakāmas ilgas pēc mājām un vecākiem, bet viņš cieta klusu, jo bija nolēmis izturēties kā vīrs.

„Ja mums būtu bezdrāts telegrafs, tad varētu saukt pēc palīdzības." turpināja stūrmanis.

„Arī tas mums nelīdzētu," iebilda kapteinis, „tuvākā bezdrāts telegrafa stacija ir Merrimaka Amerikas piekrastē un no tās mūs šķir Beringas jūŗas šaurums. Šeit Āzijas pusē staigā apkārt tikai daži čukči,

I. Livanu mazpulka mājturības kursi.

no kuŗiem mēs varētu dabūt vienīgi nepieciešamos produktus." Tad viņš griezās pie Franka un sacīja: „Tu paņem kamaniņas un brauc uz pirmo čukču nometni, kas droši vien atrodas turpat nedaudz uz ziemeļiem. Tikai ievēro labi, lai saules gaisma vienmēr tev būtu aizmugurē, tā tu viegli nonāksi turp. Uzlicis uz ragaviņām cik vien iespējams daudz speķa, tauku un eļļas, griezies atpakaļ. Un kā atlīdzību par saņemtiem produktiem, tu vari čukčiem atdot visus nažus un arī cirvjus, kuŗi mums tagad nav nepieciešami. Pa to laiku mēs izlabosim kuģa sūci."

Franks ķērās pie darba. Viņš iejūdza kamanās četrus samojedu suņus, kuŗus kapteinis kādreiz bija iemainījis pret tikpat daudz pannām un pātagu vicinādams devās straujā tempā pa sasalušo sniegu norādītā virzienā. Franks mudināja suņus un visu laiku uzmanīgi vēroja, lai vājā saules gaisma pie apvāršņa būtu vienmēr viņam aizmugurē. Bet tā patiesībā bija viņa kļūda. Saules gaisma arvien vairāk novirzījās uz rietumiem, bet Franks arvien vairāk nogriezās uz austrumiem. Suņi rikšoja neapstādamies, kamanas čirkstēja sniegā, bet vēl nebija saskatāma neviena čukča nometne.

Franka acu priekšā pavērās bezgalīgi plašs klajums. Arī sniegs sāka krist biezām pikām. Bet Franks brauca... Tikai vienreiz viņš pamanīja kādā plaisā tumšu ūdeni un tam likās, ka brauc pāri sasalušam strautam. Tā Franks bija braucis varbūt kādas stundas četras, varbūt arī vairāk, to viņš pats labi nezināja. Vājā gaisma pie apvāršņa bija izdzisusi un suņi, izkārtām mēlēm, rikšoja skaļi elsodami. Elsošanā tālu atbalsojās drūmajā klusumā. Te pustumsā Franks ieraudzīja kaut ko līdzīgu mastam un noturēja to par kārti čukču nometnē. Suņi priecīgi ierējās. Tumsā parādijās kāds vīrietis un uzsauca angliski: „Stāt, no kuŗienes Jūs nāciet?"

„Es esmu no Dežņeva raga" atbildēja Franks un apturēja suņus.

„Ko Jūs šeit meklējiet?" tas jautāja tālāk.

„Es gribu iemainīt pie čukčiem taukus."

„Pie čukčiem? — tādu te nemaz nav, bet vai Jums ir ieceļošanas papīri?"

„Es nemaz negribu iecelot," Franks klusi atbildēja.

„Šeit ir Merrimaka Amerikas piekrastē," kliedza vīrs, „un Tu gribi apgalvot, ka nāci no Dežņeva raga?"

„Ja, es patiesi esmu no turienes atnācis."

„Un ar kamanām?“

„Jā gan,“ Franks noteikti atbildēja.

„Ak Dievs, tad taču tu esi pārbraucis visu Beringas jūras šaurumu un tas ir apmēram 40 jūdzes plats.“

„Tad tas būs bijis tas lielais klajums“ Franks stostījās un noguris nokrita sniegā.

„Tā ir,“ sausi noteica virs. Tad viņš palīdzēja Frankam piecelties un viņi abi devās uz telegrafa staciju, kuŗas mastu Franks bija noturējis par čukču nometni. Tur Franks paziņoja stacijas vadītājam, ka viņa kuģis otrā pusē jūras šaurumam iestrēdzis ledū un ka kapteinis nolēmis turpat arī pārziemot.

„To nu šoreiz nevajadzēs,“ atbildēja bezdrāts telegrafa vadītājs, „par laimi ledlauzis neilgi atpakaļ devās ceļā pārziemot, es viņu atsaukšu atpakaļ un tas atsvabinās tavus ļaudis.“

Tā arī notika. Nākošā dienā agri no rīta spēcīgais ledlauzis devās cauri ledus blāķiem un atsvabinājis ceļu, ieveda kuģi atklātā jūrā. Uzmanīgi braucot tas pēcpusdienā sasniedza Amerikas krastu un Franks varēja uzkāpt savā kuģī.

„Tagad tomēr mūsu zivis ir izglābtas,“ iesaucās kapteinis.

„Un mums vairs nevajadzēs visu ziemu ēst tikai siļķes,“ smējās stūrmanis.

„Tu esi labi izdarījis“ sacīja kapteinis, pagriezies pret Franku un uzsita tam ar savu smago roku uz pleca. Franks bija lepns par šo atzinību.

Zirneklis — inženiers bez diploma.

Kas gan nav apbrīnojis mazā zirnekļa prasmi un veiklību smalko tīklu aušanā. Šis seškājainais ģēnijs savas spējas parāda daudzos arodos un dažādās vietās virs zemes. Ja zirneklis drukātu savu vizītkarti, tad mēs lasītu: inženiers bez diploma — konstruktors, speciālists aviācijā, tekstilrūpniecībā, u. t. t.

Zirneklis ir labākais lidotājs pasaulē — viņš var pacelties visaugstāko koku, visaugstāko kalnu galotnēs, kā arī aizlidot visattālākā zemes stūrītī uz mūsu zemes lodes. Zirnekļa augstlidošanas metode ir pavisam vienkārša. Viņš izlaiž savus maigos, zīdveidīgos pavedienus, kuŗus vējš paceļ gaisā un pats zirneklis, turēdamies pavediena galā, paceļas arvien augstāk un augstāk. Protams, tālie pasaules lidojumi, kur zirneklis dodas pāri jūrām uz tālām, nezināmām zemēm, bieži gan notiek bez paša gribas. Nejaušs vēja brāziens sagrābj mazo kāpelētāju un paceļ augstu gaisos. Ja nu ceļā gadas sastapties ar stiprajām passatvēju strāvām, tad ceļojums nezināmā tālē neizbēgams. Stiprā vēja nests zirneklis lido tūkstošām jūdžu, kamēr atkal kāds untumains vēja brāziens nenomet to nepazīstamā zemes malā, kur mazo dēku meklētāju sagaida jauni piedzīvojumi, bet bieži vien arī bads un bojā eja. Šo tāļo lidojumu sekas ir tās, ka grūti atrast uz mūsu zemes lodes tādu vietu, kur nemājotu kāds zirnekļu dzimtas piederīgais. Izņēmums ir tālie ledus lauki ziemeļ- un dienvidpolos, kā arī mūžīgo sniegu klātās augsto kalnu galotnes. Amerikaņu dabas zinātnieks H. E. Ewings pat uz Everesta kalna, 22.000 pēdas virs jūras līmeņa, atradis zirnekļus.

Arī kā jūrnieks — tāļbraucējs zirneklis nav sliktāks par lidotāju. Nav tiešu pierādījumu par zirnekļa okeāna pārpeldējumiem, bet skaidri zināms, ka viena zirnekļu suga ir salu iedzīvotāji un jūras braucēji, kuŗi ceļo no vienas salas uz otru. Zirnekļi savāc ūdenī sabirušās koku lapas, ar pašvērptiem zīda diegiem sasien tās stiprā un ūdeni necaurlaidošā plostā, ar kuŗu dodas jūras ceļojumā, meklēt jaunas salas, jaunas uzturēšanās vietas.

Indijas okeānā, gar Dienvidāfrikas un Austrālijas krastiem dzīvo mazs jūras smilšu zirneklis, kuŗš lielu veiklību parāda apakšūdens būvēs. Šis zirneklis pārtiek no mazām zivtiņām, gliemežiem un citiem mīkstajiem, mazajiem jūras dzīvnieciņiem. Sākoties paisumam, zirneklis uzmeklē krast-

malas klintīs dziļāku spraugu. Klints virsotnē piestiprina savu zīda diegu un nolaižas spraugā. Virs sevis viņš pagatavo zīda jumtiņu un jūtas droši un mājīgi. Kad ūdens līmenis ir atkal nokritīes, mazais dzīvnieciņš atstāj savu pajumti un dodas krastmalas smiltīs meklēt barību, kuŗas tad ir papilnam.

Pat putni nespēj izvairīties no spēcīgajām tīkla „lamatām".

Saldūdens dīķos mājo zirneklis, kas savu mājokli izvērpj kā kokonu zem ūdens. Šis zirneklis ir mazs, ar ļoti pūkainu ķermeni.

Zirnekļu dzimtā ir arī apakšzemes inženieri, kas savus mājokļus ierīko zemē. Zirneklis izrok alu zemē, sienas izklājot ar paša gatavotām, mīkstām un izturīgām zīda „tapetēm". Tā alas sienas pasargātas no sabrukšanas un smilšu piebiršanas. Alas ieeju nosledz ar stipru aizšautni, ko arī pagatavo no zīdveidīgā vērpuma.

Alā pa lielākai daļai uzturas zirnekļa mātīte, kamēr pats ģimenes galva iet ēsmu meklēt ārpusē. Zirnekļa mātīte arī izrāda vislielāko veiklību un nežēlību laupījuma iegūšanā. Viņa savās briesmīgās parašās un cietsirdībā tāļu pārsniedz savu vīru. „Zirnekļa kundze" sēd savā zīda paslēptuvē un uzmanīgi klausās. Piepeši vāja vibrācija zemes telegrafā ziņo par tuvojošos maltīti. „Kundze" smaida. Tuvojas kāds tārps vai zemes blakts, kas, protams, nenojauž savu tuvo galu. Kad nācējs jau tuvu, zirnekliene pabāž galvu palūkoties.

„Vai neienāksiet pie manis paviesoties?" — tā „zirnekļa kundze" nejautā, jo viņa nav tik viesmīlīga. Neievērojot nekādu pieklājības likumu pret viesiem, viņa veikli izlec no alas un sagrābj nelaimīgo upuri ar saviem indīgiem žokļiem un ievelk to alā. „Zirnekļa kundzes" mežonībai nav robežu, sevišķi ja viņa izsalkusi. Pats zirneklis tad stundām ilg nerādās savas apburošās sievas tuvumā. Lielā attālumā viņš novēro sievu, pamielojoties ar kādu sulīgu blakti vai tārpu. Šāda uzmanība „zirnekļa kungam" nepieciešama, lai nekristu savas sievas nāvējošās rokās, jo viņš tīri labi zina, ka viņa nejustu nekādus sirdsapziņas pārmetumus, aprijot vakariņās pat savu draugu.

Zirnekļu indes dziedzeri ir viņu žokļos. Pa lielākai daļai šie indīgie kodumi ir cilvēkam nekaitīgi. Tie noder zirnekļiem barības iegūšanai, nonāvējot savus upurus. Tomēr dažām zirnekļu sugām žokļi diezgan stipri, lai ievainotu arī cilvēka ādu. Ilgus gadus uzskatīja par ļoti bīstamu un indīgu zirnekli, t. s. tarantula. Viņa kodienu atzina par vienu no bīstamākiem indīgiem ievainojumiem. Tomēr vesela cilvēka dzīvibu šis kodiens neapdraud. Amerikā par bīstamāko zirnekli uzskata t. s. „melno atraitni". Tas ir liels, ļoti skaists zirneklis, kuŗu viegli pazīt, ar spilgti sarkaniem punktiem uz melnā ķermeņa. Visvairāk to sastop Dienvidus- retāk Ziemeļamerikā. Šīs apburošās „ledijas" kodiens izsauc slimību, kuŗa ilgst ap 2 nedēļas vai ilgāk, ar ļoti augstu temperātūru, lielām sāpēm un drudzi. Kādreiz šī slimība var beigties ar nāvi.

Zirneklis, pa lielākai daļai, laupījumu noķer ar savu tīklu. Zirnekļa tīklu veidi ir ļoti dažādi. Labi tos varam saskatīt rasotā rītā. Visparastākie zirnekļu tīklu upuri ir mušas, knišļi un citi mazāki gaisa spārnainie. Lielajām zirnekļu sugām par upuri krīt arī tauriņi, tārpi, pat putni un čūskas.

Siltajās zemēs ir vairākas zirnekļu sugas, kas pārtiek tikai no putniem. Bieži lielu zirnekli atrod mielojamies ar skaistu putniņu, kurš akli ieskrējis veikli paslēptā milzīgā tīklā.

Krūmos vai zālē izvilktais tīkls ir īsts aušanas un uzbūves meistardarbs. Šīs lamatas mākslīgi paslēptas tā, kā naivais, zaļais kāpurs vai muša, kas tīklam tuvojas, to ātrāk neredz, kamēr jau ir tajā sapinies. Cenzdamies izkļūt brīvībā, tas arvien vairāk vēl sapinas. Zirneklis savā paslēptuvē visu to mierīgi novēro. Viens tīkla pavediens ir piestiprināts viņam pie kājas un ar to var tīklu atbrīvot no krūma vai zāles. Kad laupījums pietiekoši tīklā sapinies, zirneklis ļauj tīklam sakrist kopā, aptinot savu laupījumu. Zirneklis ar speciālista veiklību sasien tīkla diegus stingros mezglos, tā kā upura pretošanās ir neiespējama un — inženiers bez diploma ar lielu apetīti to notiesā.

Skarbyholmas mazā saimniece.

(Ceļojuma piezīmes Zviedrijā).

Saule vairs nebij augstu, kad izbraucis cauri Kisas pilsētiņai, kura atrodās vienā no krāšnākiem kalnu un ezeru bagātākiem Östergotlandes apgabaliem, pa gludo šoseju braucu ar velosipēdu lejup gar stāva klinšu kalna nogāzi.

Ielejas vidū tek neliels, straujš kalnu strautiņš, no kura lēnām sāka celties un piepildīt visu ieleju baltas miglas mākonīts. Stāvā kalna nogāze noaugusi nelieliem bērziņiem un lazdu krūmājiem, starp kuŗiem ganās ielejas iemītnieku govis. To kakla saitē piekārtie zvaniņi tāļu sadzirdami un itkā sasaucās ar otrpus strauta ganībās esošām govīm. Pa reizei apstājos, un nokāpis no velosipēda vēroju jauko ieleju. Jāsāk domāt arī par naktsmājas atrašanu. Gabaliņu braucis ieraugu cieši pie stāvā kalna klints sienas esošu nelielu mājiņu, sarkani krāsotu, baltiem logiem un stūru ierāmējumiem un tādām pat krāsotām nelielām saimniecības ēkām ap to. Augstu virs mājiņas, gaŗā, balti krāsotā mastā plīvinās zilais ar dzelteno krustu Zviedrijas karogs. Šodien nav valsts svētku diena, tāpēc te vajag būt kādam zviedru jaunatnes organizāciju biedrim, kuŗš svin savus ģimenes svētkus — nodomāju pie sevis un griezu savu velosipēdu no šosejas pa šaurāku, bet gludu labi grantētu un abās pusēs ar bērziņiem apstādītu ceļu uz mazās, karogu greznotās mājiņas pusi. Pieslēju velosipēdu pie sētas vārtiņiem, kuŗa iežogo visas ēkas un veido skaistu pagalmu ar augļu kociņiem un daudz puķu dobēm, ieeju pagalmā. Pie puķu dobes stāv maza meitene, gadus sešus vai septiņus veca, glītos zilos svārciņos un linu baltiem matiem, — kā jau parasti lielāko daļu visas zviedrietes. Ar skaistu „kniksi" meitene atņem manu sveicienu. Kad izsaku savu vēlēšanos, še pārgulēt pa nakti, — meitene aizskrien, pasaukšot mammu — papus vēl strādājot tīrumā.

Aplūkoju skaisti veidotās, maziem grantētiem ceļiņiem apņemtās puķu dobes, kuŗās pilnos ziedos vēlās rudens puķes. Arī mazās mājiņas dienvidus puse noaugusi ar vītņu augiem, kuŗu lapas rudenis padarījis jau rūzganas. Mazā, no akacijām veidotā lapenītē balti krāsots galdiņš ar solu un pāris krēsliem, kuŗi īsts mākslas darbs, veidoti no paegļu zariem.

Esmu nogrimis skaistā pagalma aplūkošanā un nemaz nemanu, ka pienākusi meitene ar māti. Pēdējā paveca — sirmu galvu māmiņa. Prasa, kas es esot. Kad izstāstu, ka esmu arī zemnieks, tikai no kaimiņu zemes Latvijas un gribu redzēt kā dzīvo un strādā zviedru zemkopji, viesmīlīgā māmiņa tūliņ ved mani istabā, būšot jau ceļā noguris un varbūt arī izsalcis. Mājiņa jau gan esot pamaza, bet tik daudz vietas kā vienam cilvēkam jau vēl atradīšot. Tad abas, māte ar meiteni iziet blakus telpā un es atsēžos ērtā, no niedrām pītā krēslā. Istabā daudz puķu. Arī mazs, glīts grāmatu skapītis, pilns dažādām grāmatām,

un žurnāliem, gar sienu dīvāns, istabas vidū galds ar vienkāršiem, pašgatavotiem, bet skaistiem krēsliem. Istabas grīda no dēļiem nekrāsota, bet tik tīra noberzta,

Raksta autors pie viesmīlīgajiem Skarbyholmas iemītniekiem.

itkā būtu gluži jauna un gandrīz visa nolikta grīdsegām. Pie sienām pāris gleznas ar kalnu un ezeru skatiem. Istabas stūrī kamins, virs kuŗa divas statujas, zēns un meitene Zviedrijas nacionālos tērpos.

Dzirdu, ka blakus telpā sāk rīkoties ar traukiem un mazā meitene kautko itkā lūdzoši stāsta mātei. Te arī pēdējā ienāk un teic, ka mazā Anna, tā saucot meiteni, gribot pati gatavot man vakariņas, jo es esot viņas viesis. Anna jau esot par biedri tajā jauno zemnieku biedrībā un šodien viņas 8 gadu dzimšanas diena, tāpēc arī karogs uzvilkts. Kad pastāstu ka arī Latvijā ir līdzīga biedrība un tāpēc man arī interesē, kā strādā šejienes mazie zemnieki, māmiņa aicina mani virtuvē, lai tad ari nākot un paskatoties. Pati paņēmusi slauceni un nelielu kanniņu, ta aiziet uz ganībām slaukt govis un tā mēs paliekam ar mazo Annu divatā.

Virtuvē neliela, baltu podiņu plīts, blakus tai trauku mazgājamais galdiņš, un virs tā pie sienas plaukts, kuŗā sarindoti dažādi virtuves trauki un piederumi, un zem plaukta mazas atvilktnītes ar uzrakstiem, kas katrā glabājas. Tur cukurs, kafeja, tēja, putraimi, milti. Viss tik tīrs un glīts un visur valda labākā kārtība. Anna jau iekūrusi plītē uguni, bet nevar labi aizsniegt plauktiņu, ātri paņem solu, uzlec uz tā un nu viss vajadzīgais ir rokā. Ar apbrīnojamu veiklību mazā rīkojas ap plīti un traukiem. Novēlējis arī no savas puses laimes goda dienā, prasu, kur viņa mācījusies tik veikli strādāt — vai skolā? Meitene droši atbild, ka skolā ejot tikai pirmo gadu, bet jau divus gadus esot par biedri J. U. F. (Zemnieku jaunatnes savienībā). Esot bijusi arī kursos un instruktore pāris reizes mēnesī nākot mājā un mācot, kā strādāt virtuvē un rokdarbus. Mākot jau izšūt skaistas puķes pēc zīmējumiem, kuŗus gan izgatavojot vecākā māsa, piebilst vēl mazā. Prasa, vai arī latvju meitenes protot labi gatavot ēdienus un izšūt puķes. Atbildu, ka es jau nu no šīm mākslām daudz nezinu, bet arī latvju meitenes savos mazpulkos čakli strādā.

Te virtuvē ienāk arī meitenes tēvs, zilā darba apģērbā, pelēku platmali galvā — jau sirms vīrs un tam līdzi skaista jaunava, gadus 18 veca. Anna veikli mani iepazīstina papum un māsiņai, kuŗa Kisas pil-

Lauku mājas Zviedrijā.

sētiņā rakstot ar mašīnu, bet es esot viņas dzimšana dienas viesis no Latvijas. Bet nav jau viņai daudz laika runāt, kastrolī uz plīts sāk kaut kas vārīties un Anna steidzas turp. Sirmais namatēvs ar māsu aicina mani blakus istabā.

Svensons, tāds viņa uzvārds, runā stipri izloksnē un man jau tā pagrūti iet ar zviedru

valodu, tāpēc grūti nākas sarunāties. Te izrādās, ka Greta, tā sauc vecāko māsu, prot labi vācu valodu un tā nu ir ļoti labs tulks. Vecais vīrs stāsta, ka agrāk strādājis pilsētiņā, fabrikā, tad krājis naudu un pirms 10 gadiem nopircis ielejā 20 ha lielu zemes gabalu, uz kura bijis tikai mežs un krūmāji. Pamazām to izkopis, uzcēlis ēkas un nu jau esot trīs slaucamas govis un 2 vērši, ar kuriem apstrādājot zemi. Pagrūti jau patlaban ejot, bet pienu labi varot pārdot turīgā Kisas pilsētiņā un saņemot 10 öras litrā un tā puslīdz varot iztikt. Arī vecākā meita Greta atlicinot no savas algas mājai. Tā runājoties ir jau krietni satumsis, Greta uzdedz lampu un arī mazai saimniecei Annai ir jau gatavas vakariņas. Pārnāk arī māte izslaukusi govis un palīdz Annai uzklāt vakariņu galdu. Ceptas zivis, piens ar sviestu, sieru un baltmaize, mazās Annas gatavota, tiešām garšo lieliski.

Pēc vakariņām mazā Anna rāda savus rokdarbus. Par kādu ornamentiem izšūtu grīdsegu dabūjusi no savienības godalgu — kristāla vāzi, uz kuru viņa ir ne mazumu lepna. Tāpat godalgoti esot arī viņas šovasar audzētie gurķi — par tiem saņēmusi biezu, skaistā sējumā dārzkopības grāmatu. Šoziem mācīšoties aust un tad izaudīšot skaistas, skaistas grīdsegas. KadAnna beigusi stāstīt par saviem padarītiem un vēl turpmāk padomā esošiem darbiem, Greta, kura kā izrādās, arī ir liela skaistuma un mākslas cienītāja, jo kautrīgi atzīstas, ka gleznas pie sienas esot viņas darbs, aicina iet drusku pastaigāt kalnos, jo ir uzlēcis pilns mēnesis, un tā gaismā esot brīnišķīgi skaists skats no kalniem uz ieleju. Protams, arī mazā Anna nāk līdz.

Visa ieleja tagad pielījusi ar mēneša sidrabaini zilo gaismu. Lejā, pār strautiņu, kā no debesīm nolaidies mākonis guļ migla un cauri tai, vietām mēneša staru apspīdētai, viļņojot izpeld augstāko koku galotnes. Kāpjam gar stāvo klints nogāzi pa šauru taciņu uz augšu. Pa reizei iezvanās vēl ganošos govju zvaniņi. Tiešām brīnišķīgi jauka rudens nakts.

Uzkāpuši apmēram līdz pus kalnam apstājamies. Te Anniņa ar māsas un tēva palīdzību starp klinšu sienām, kuras no trim pusēm ierobežo mazu laukumu, ir ierīkojusi brīnišķi skaistu atpūtas vietu. Klinšu sienas noaugušas vītņu augiem, kuru lapas gandrīz pilnīgi nosedz klintis. Tēvs palīdzējis kādu lielāku akmeni izveidot par galdu, pie kura divi glīti krāsoti koka krēsli un soliņš. Abas ar māsu ilgi strādājušas, kamēr uzvedušas tik daudz zemes, ka var iedēstīt puķes, pēdējās arī prasot daudz darba, kopjot un aplaistot.

Jūtos dziļi aizkustināts un nevaru beigt apbrīnot šīs mazās kalnu mājiņas iemītnieku uzņēmību un skaistuma izjūtu. Bet it sevišķi imponē mazā Anna, kura, liekās, ir visas mājiņas labais gars un pat dvēsele. Sēdējuši laiciņu krāšņajā klinšu lapenē — kāpjam augstāk, līdz beidzot sasniedzam kalna galotni. Mēneša mirdzumā paveras brīnišķīgs skats uz plašu apkārtni. „Vai Latvijā ir skaistāki?" jautā atkal Anna. Grūti pašlaik man atbildēt, bet jāsaka kautkas ir. — „Ja, skaista ir arī Latvija — tikai citāds viņas skaistums". — „Vai latvju meitenes arī mīl puķes?" — prasa tā tālāk. Te māsa sāk mazo rāt, es taču neesot meitene, kā lai to zinot. Bet kad es aizbraucot Latvijā, lai neaizmirstot sveicināt latviešu meitenes no viņas — itkā lūdzoši vēl saka mazā meitene. Kad to arī apsolu, viņa vairāk neuzstāda savus grūti atbildāmos jautājumus.

Pārslīd pār mēnesi mākonīts un visa apkārtne itkā pārklājas ar tumšu šķidrautu, bet pēc tam atmirdz vēl spožāki zili sidrabainajā gaismā. Sākam kāpt lejā. Mazā meitene tik labi pazīst vai ikkatru akmeni kalna nogāzē, skrien pa priekšu veikli kā kalnu stirna, saukdama La-li-lu-lū. Šie saucieni, desmitkārtīgi atbalsodamies klusājā naktī kalnu sienās, piepilda visu ieleju gaišām gavilēm.

Pārnākuši mājās padzeram kafiju un tad arī jāiet pie miera. Novēlējis mājiniekiem labu nakti eju istabiņā, kur mani gaida, mīksta, baltiem palagiem klāta gulta. Anna vēl piebilst, lai rītā ceļoties agri, viņa man ko ļoti skaistu parādīšot, — lai mēģinot nosapņot, kas tas būšot...

Rītā mani modina saulesstari, kuri caur logu spīd tieši acīs. Piecelos, auju kājas, kad ienāk Anna ar jautru „god morgen" un aicina jau uz kafiju. Ar interesi gaidu,

kas būs tas „ļoti skaistais", ko Anna solīja man rādīt.

Pēc kafijas ejam pagalmā, kuŗa vienā stūrī ierīkots mazs aplociņš un tajā jautri skraida maza stirniņa. Sadzirdējusi Annu, tā nāk pretīm un ar patiku laiza viņai pasniegto cukura graudiņu. „Nu, vai nav skaisti," — jautā meitene. Kad atbildu, ka Anna un stirniņa ir abas ļoti jauki radījumi, tā stāsta, ka stirniņu tēvs saķēris pavasarī mežā un nu viņa gribot to izaudzināt lielu, lielu... Bet viņai esot arī vēl citi kustoniši. Drusku tālāk pie pašas kalna sienas novietotas kastes, kuŗās caur drāšu pītiem lodziņiem redzu lēkājam trusīšus.

Arī šo trusīšu „mājiņu" priekšā mazs grantēts „pagalmiņš" un gar tā malām atkal Anna iedēstījusi puķes — lai trusīšiem būtu skaistāka dzīve — nosaka tā.

„No tevis iznāks dienās krietna saimniece," saku Anniņai. — „Jā, bet es gribu dzīvot lielā mājā, ar lielu dārzu un daudz, daudz skaistām puķēm," atbild tā. „Nu, to arī no sirds novēlu Tevim kādreiz sasniegt". — „Bet tad tev atkal būs jāatbrauc ciemos pie manis..." Mājās jau visi gatavi katrs savam darbam. Pirms aizbraukšanas gribu nofotografēt mazās mājiņas labos ļaudis, bet Anna nav piedabūjama fotografēties. Kādreiz viņa esot fotografēta un pēc tam palikusi slima — ilgi nogulējusi uz gultas. Nevar nekādi iestāstīt, ka slimībai ar fotografēšanos nav nekāda sakara. Tad gribu uzņemt sirmo Svensonu ar meitu Gretu, jo tiem nav bail no fotografēšanas, bet Anna atņem man aparātu un saka, lai arī es nofotografējoties turpat blakus — viņa nofotografēšot. Neko darīt — jāpaklausa. Tad atvados no labajiem ļaudīm, kuŗi katrs aiziet savā darbā. Greta ar divriteni aizbrauc uz pilsētiņu, tēvs aiziet līst jaunu līdumu un māte jau agrāk aizgājusi uz ganībām apraudzīt govis. Anna paliek par mājinieku.

Tagad mani ceļi ved pāri ielejai un otrā pusē gar kalnu nogāzi uz augšu. Uzbraucis kalnā, kur neliels klajumiņš, metu vēl skatu atpakaļ uz ieleju, kuŗā pavadīju tik jauku nakti. Otrā pusē labi saredzama vēl mazā mājiņa. Ja, laikam arī Anna zinājusi, ka no šejienes var pārredzēt labi ieleju un tā ar māmiņu stāv pagalmā un vīcina man ar baltu lakatiņu. Skaisti rīta saules mirdzumā tumši zaļo egļu un dzelteno lazdu vidū stāv sarkanā mājiņa un tās priekšā maza meitene, kas māj ar lakatiņu un dienās grib būt saimniece lielā mājā.

J. Ērmanis.

Atturība — darba augļu sargātāja.

Cilvēka mūžs saistīts darbā. Darbs jāstrādā visiem, jo darbs ir visas dzīves pamats: ja kāds cilvēks padarījis labu darbu, tad var arī gaidīt labus panākumus. Katrs cilvēks, uzcītīgi strādājot cer arī sasniegt spraustō mērķi. Tak — cik reižu viņš savus sūri pelnītos darba augļus neizlietā nepareizi, kas ne tikai neved pie mērķa, bet attālina no tā. Cik reižu sviedriem pelnītā nauda neaizripo krodziņā vienā pašā vakarā, kas dod „jautrību" arī tikai vienam vakaram. Tiešām bēdīga ir šāda parādība! Šo dzeršanas ļaunumu jau izpratuši mūsu senči. Kāda tautas dziesma saka:

„Dzērājiņš tēva dēls
Sev' pašam sliktu dar':
Apdzer godu, apdzer mantu,
Apdzer daiļu augumiņu."

Tomēr daži uzskata dzeršanu par goda lietu, un tin savu zaļojošo jaunību melnā karāļa — alkohola tvaikos. Dažs dzeršanas dēļ nokļūst cietumā, dažs aiziet pie Dieviņa ir mūžiņa nepabeidzis. Tiešām bēdīga ir nākotne jaunatnei, kuŗa padodas alkohola varai. Tāpēc, jaunatne, izsargāsimies no „jautrības" meklēšanas krogū, biedrosimies mazpulkos un atturība lai sargā mūsu darba augļus. Mazpulka dalībnieki, neiesim svētdienās uz tumšo krogu, bet iesim tam garām uz dievnamiem, kuŗi stalti ceļ savus torņus pār dzimtenes ārēm un rāda mums citu dzīvi un citus, labākus mērķus. Ed. Kalniņš.

VESELĪBA UN VEIKLĪBA.

Dr. R. Avotiņš.

Spēks un izturība.

Kā sporta sacīkstēs, tā arī dzīves cīņā uzvar ne vienmēr stiprākais, bet gan izturīgākais. Abas šīs īpašības ir ne tikai patīkamas, bet taisni nepieciešamas, ja gribam gūt panākumus un uzvarēt. Viņas nevar ne nopirkt, nedz ari aizņemties. Spēku un izturību varam katrs iegūt un izveidot, jo tas rodas palēnām, neatlaidīgā cīņā un kustībās.

Mūsu kauli un muskuļi ir mūsu spēks. Kam viņi resnāki tas stiprāks. Spēka galvenais paudējs ir muskuļi. Viņi pastāv no atsevišķām šķiedrām. Jo vairāk šo šķiedru, jo muskuls varenāks un stiprāks. Muskuļa absolūtais spēks tiek aprēķināts pēc viņa šķērsgrieziena kvadrāt centimetru skaita. Ir izmērīts, cik lielu svaru var turēt katrs tāds kv. cm., bet cik kv. cm. muskuļu šķērsgriezienā, to varam izmērīt. Tālāk vienkāršs reizes rēķins, un muskuļu spēks rokā.

Lai saprastu šo otro jēdzienu — i z t u r ī b a, tad jāzin, kas notiek muskulī viņam strādājot un esot miera stāvoklī. Izdarot kādu darbu, muskuļu atsevišķās šķiedras ar nervu kairinājumu saraujas un top resnākas. Fosfora skābe un glikogens izveido muskuļu barību—tā saukto laktacidogenu, kas miera stākvoklī tiek uzkrāts. Nervu šķiedru kairinājumu izsauc ūdeņraža jonu uzkrāšanās, zem kuŗa iedarbības pie kustībām šķeļas laktacidogens pienskābē un fosforskābē. Zināms daudzums muskuļu šķiedru olbaltuma arī šķeļās tā sauktajās aminoskābēs.

Fosforskābes un pienskābes zināms daudzums tiek izlietots no jauna laktacidogena izveidošanā, daļa pienskābes oksidējoties ogļskābē un ūdenī rada siltuma enerģiju, bet zināms daudzums no šīm abām skābēm tomēr paliek muskulī kā organismam vairs nederīgs degšanas produkts. Ja nu šie pienskābes un fosforskābes pārpalikumi netiek no organisma izvadīti pietiekoši ātri ārā, tad viņi tur uzkrājas un izsauc vispārēju nogurumu. Abas šīs skābes ir muskuļa dzinējspēks viņām rodoties, bet arī nogurdinātāji — tām uzkrājoties. Nogurušam cilvēkam, kā saka, spēki neklausa. Tam jāapstājas, jāatpūšas. Pa šo miera stāvokļa laiku organisms izvada nogurdinošās vielas ārā un mēs jūtamies atkal žirgti un varam savu darbu turpināt.

Kā jau minēju, muskuļu šķiedru olbaltums darbā noārdās aminoskābēs un reizē ar to izveidojas vēl kāda maz izpētīta inde. Viņu atradis prof. Veichhards un nosaucis par kenotoksīnu. Šo indi var izdalīt no dzīvnieka organisma un ja nu viņu iešļircina kādā otrā dzīvniekā, tad, lai arī viņš būtu cik atpūties un žirgts, tas sajutīs un izrādīs lielu nogurumu. Šo vielu organisms neizvada ārā, bet izveido pretindi, kas neitralizē kenotoksīna ļauno iespaidu.

Ja pavardā nepiemetīsim malku, uguns izdzisīs un azaids paliks neizvārīts. Tāpat arī muskulim strādājot jāpievada pietiekošā daudzumā barības vielas, jo citādi darbs paliks neizdarīts.

Kā piemēru ņemsim siena pļaušanu. Pirmās dienās diezgan ātri nogurstam un bieži vien jāiet nodzerties, vai arī jāasina izskapts, jo stāvēt tak ir neērti. Pēc dienām desmitām varam jau visu cēlienu pļaut bez sevišķa noguruma. Kas tad noticis? Kā pirmās dienās tā arī vēlākās nedēļās muskuļos notiek vieni un tie paši procesi. Bet organismā ir izveidojusies kāda reti svarīga īpašība. Viņš ir ievingrinājies arī darbā pietiekoši ātri pievadīt muskuļiem nepieciešamās barības vielas vajadzīgā daudzumā, attīstīt kenotoksīna pretindi, un tas svarīgākais — ātrāk izvadīt ārā pienskābes un fosforskābes atkritumus un tā izbēgt no šīm organismu nogurdinošām vielām. Jo ilgāk un vairāk kādas kustības izdarām, jo vairāk un labāk attīstās šīs spējas. Kam viņas labi izveidotas, tas var

ilgāk strādāt nenogurstot, var lielāku gabalu nosoļot vai arī noskriet nepiekūstot, tas ir izturīgāks. Tā tad izturība nav organisma spēks, bet izkoptas spējas muskuļiem ātri piegādāt barības vielas vajadzīgā daudzumā un ātri atsvabināties no nogurdinošām vielām. Tagad ziniet, kas notiek muskuļos un ziniet arī, ka izturība ir katram iegūstama lieta.

Novērots, ka ja pirmajā dienā varam nosoļot bez noguruma zināmu kilometru skaitu un to turpināsim divus mēnešus, tad organisma izturība pieaugs ar katru dienu, līdz mēs varēsim nosoļot bez noguruma septiņreizes vairāk kilometru. Mēģinot izturības izveidošanu ar nelielu smagumu celšanu, piem. kg smagu bumbu, mēs novērosim to pašu. Pēc diviem mēnešiem to pašu bumbu mēs varēsim bez noguruma septiņreizes ilgāk celt, nekā pirmajā dienā. Tālāk novērots, ka ja treniņu pārtraucam uz vienu nedēļu, tad organisma izturība pamazinās par vienu trešo daļu, bet ja tālāk treniņu izdarīsim tikai reizi nedēļā, tad organisma izturība tālāk vairs neslīdēs uz leju. Šis fakts ir ļoti svarīgs visiem tiem, kas stipri aizņemti vai nu ar skolas darbiem, vai arī citā garīgā darbā un kam „nav laika" katru dienu kādu laiciņu atlicināt sava organisma izturības izkopšanai, bet kas var tikai reizi nedēļā piedalīties, vai nu kādā garākā soļošanā, airēšanā vai arī slēpošanā.

Izturības attīstībai ir piemēroti un ieteicami visi vieglatlētikas paņēmieni. Viņi nav radušies pēdējā laikā. Sirmā senatnē jau šiem paņēmieniem šūpuli kārušas senās ēģiptiešu, grieķu un romiešu tautas. Šīs tautas vēl nezināja, kas notiek mūsu muskuļos, bet zināja, kā izturība sasniedzama un, ka viņa nepieciešama, lai sacīkstēs un cīņās gūtu uzvaru. Gribu vēl vairāk teikt, ka **kopā ar izturību izveidojas arī dzīves un darba prieks.** Un citādi tak nevar būt. Tās pašas indes, kas izsauc muskuļu nogurumu — izsauc arī garīgu nogurumu. Reiz viņas ātri tiek izvadītas — arī jautrais gara stāvoklis nezudīs.

Katrā gada laikā ir savi sporta prieki. Patlaban jāslēpo. Pagājušajā „Mazpulka" numurā K. Krūmiņa aizrādījums bija ļoti lietišķs un līdz ar viņu gribu teikt „Mazpulku dalībnieki, slēpojiet." Slēpošana ir viena no veselīgākām sporta nozarēm izturības, veselības un spēka izkopšanai. Te visi muskuļi top vienmērīgi un lielā saskaņā izveidoti. Ķermenis iegūst „slaidās līnijās" ne ar neēšanu, bet kustībās vienmērīgi attīstītiem muskuļiem. Bez tam esiet tuvu dabai, esiet svaigā, no putekļiem un sīkbūtnēm tīrā gaisā.

Pavasars vēl tāls.

Viz sarmas audā tītie koku gali,
Pār zemi klājies aukstais ziemas sals;
Tik saule tālu pamalē spīd bāli, —
Tās stari teic, ka pavasars vēl tāls...

Alberts Jērums,
Valkas dārzk. mazpulka diženais.

Mazpulku sporta dzīve un tradicijas izveidojas. Lai gūtu panākumus valsts mērogā, tad nopietni jāstrādā. Jums vispirms jāizkopj sava organisma izturība un veiklība. Līdz ar to arī rasies ticība sev, dzīves un darba prieks. Dažs labs teiks, ko nu mēs, lai pilsētas kungi trenējas, tiem jau laika daudz — mums jāstrādā. Pielaižot tādas nevarības domas vien — cīņa jau zaudēta. Katru rītu jāatkārto — esmu vesels, es varu, es gribu. Vecie romieši teica, ka visi ceļi ved uz Romu. Varu arī jums teikt, vai nu ejat ganos, vai arklam un ecēšai pakaļ, vai ari stādiet kokus, brauciet mežā, vai arī strādājiet pļavā — visur, visur jūs izdariet kustības, kas visas ved uz vienu mērķi — izveido izturību. Ja ir izkopta šī īpašība, tad sportā būs nenovēršami panākumi. Mūsu Dāliņš, jau arī tikai laukos audzis un lauku apstākļos, lauku darbos izveidojis savu izturību. Ne tikai mēs vien, bet visas pasaules sporta saime tagad zin un apbrīno šī Latvijas lauka zēna izturību un veiklību. Ko var viņš, var panākt katrs mazpulka dalībnieks. Es gribu, es varu, lai būtu jūsu lozungs. Tiešām esmu pārliecināts, ka pēc dažiem gadiem nopietna darba arī mazpulkiem būs savs Dāliņš, savs Bērziņš, savs Dimza.

Pagaidām katrs savā darbā izveidojiet apzinīgi savu izturību un līdz ar to Latvijas jauno sporta saimi, jo jūs esiet viņas dzīvais spēks.

GRĀMATU APSKATS.

Prof. Dr. agr. **J. Vārsbergs.**

Lauksaimniecības rokas grāmatas.

Iepriekšējā numurā aizrādīju, ka rakstus visās lauksaimniecības nozarēs atrodam tā saucamās rokas grāmatās. Dažkārt arī lauksaimniecības kalendārus apzīmē par rokas grāmatām, bet tas nav pareizi. Kalendāros gan atrodam dažus rokas grāmatas cienīgus norādījumus un tabulas, bet kalendāros ievietotiem rakstiem par lauksaimniecību bieži vien īsa laikmeta nozīme. Rokas grāmatās ievietojami raksti un tabulas ar ilgstošu nozīmi, kas nezaudē savu vērtību.

Par visvairāk rokas grāmatai atbilstošu varam apzīmēt Zemkop. Ministrijas Lauksaimniecības pārvaldes izdoto „Lauksaimnieka padomnieku", 3 sējumos, agr. H. Celmiņa redakcijā. Redaktors I sējuma ievadā raksta: „Izdodot „Lauksaimnieka padomnieku" ar valsts līdzekļiem, Lauksaimniecības pārvalde ir gribējusi sniegt katram praktiskam lauksaimniekam, cik iespējams, lētā izdevumā, īsā kodolīgā sakopojumā un viegli saprotamā valodā ne tikai teoretisku atbildi, bet arī praktisku padomu visos jautājumos, ar kuriem viņam jāsastopas praktiskā ikdienas darbā visās lauksaimniecības nozarēs." — Iepazīstoties ar izdevuma saturu redzam, ka „Lauksaimnieka padomnieks" atbilst spraustam mērķim: izdevums samērā lēts (katrs sējums Ls 4,—, visi sējumi iesieti Ls 14,—) un satura bagāts. „Lauksaimnieka padomnieks" nav svešs arī mazpulkos: viens, otrs mazpulka dalībnieks par čaklumu un priekšzīmīgi veiktu darbu ir saņēmis to kā balvu. „Lauksaimnieka padomnieku" iespējams iegādāties arī atsevišķos sējumos, ja lasītāju interesētu kādi atsevišķas lauksaimniecības nozares jautājumi, par ko var spriest pēc atsevišķu sējumu satura:

I. sējums: Laukkopība — prof. J. Bergs, augkopība—prof. J. Bergs, pļavkopība — J. Vārsbergs, dārzkopība — J. Sudrabs, sakņu dārzkopība—P. Dindons, daiļdārzniecība — A. Kapaklis.

II. sējums: Vispārējā lopkopība — doc. P. Lejiņš, liellopi — prof. A. Bušmans, zirgkopība — prof. A. Bušmans, cūkkopība — doc. P. Lejiņš, aitkopība—prof. A. Bušmans, putnkopība—A. Leiše, biškopība P. Grīnups.

III. sējums: Piensaimniecība — doc. Fr. Neilands, saimniekošanas mācība—prof. J. Bergs, mežkopība — doc. K. Melders, lauksaimniecības mašīnas — doc. A. Leppiks, vīnrūpniecība — doc. P. Delle, lauksaimniecības būvniecība — doc. A. Raisters.

Atsevišķos sējumos ievietoto rakstu autoru vārdi norāda, ka „Lauksaimnieka padomnieks" ir nopietna un derīga rokas grāmata lauksaimniekiem.

Pēc satura un mērķiem „Lauksaimnieka padomniekam" līdzīga ir Latv. lauksaimniecības darbinieku 4 sējumos izdotā „Lauksaimnieka rokas grāmata", — apgādājusi P. S. „Zemnieka Domas". Vairāki raksti nākuši no iepriekš minētā izdevumā ievietoto rakstu autoriem, kā: prof. A. Bušmaņa, doc. P. Lejiņa, doc. J. Vārsberga J. Sudraba, A. Kapakļa un A. Leišes.

„Lauksaimnieka rokas grāmatas" atsevišķos sējumos raksti sakopoti pa nozarēm, un interesenti var tos iegādāties pēc izvēles. Mazina šā izdevuma rokas grāmatas saturu tas, ka dažiem rakstiem ir pārejoša nozīme; tos varētu ievietot lauksaimnieku kalendaros, bet ne rokas grāmatā. Neskatoties uz šo formelo trūkumu, „Lauksaimnieka rokas grāmata" arī ieteicama kā nopietns lauksaimniecības rakstu krājums. Visi četri sējumi kopā maksā Ls 9,50.

Ausma Roga — „DZELZS PIRKSTI".

Ar šādu nosaukumu „Zemnieka Domas" izdevumā iznācis Ausmas Rogas jaunākais noveļu un stāstu krājums. Mazpulku dalībniekiem jaunā, raženā rakstniece

jau labi pazīstama ar savām mazpulku lugām: „Pirms lielās dzīves", „Uzvarētāji" un rakstiem „Mazpulkā". Arī noveļu un stāstu krājuma „Dzelzs pirksti" tēlojumi var interesēt mazpulku dalībniekus. Kā noveles tā stāsti bagātīgi ar zemes un lauku patiesības garu, un pāri visam paceļas vienkāršā zemnieku cilvēka nesalaužamā sirds. Lai gan daudzreiz dzīve neredzamiem dzelzs pirkstiem sažņaugtu tura ikdienas cilvēka sirdi, taču kaut mazumiņš gaidītā mīļuma no tuviem līdzcilvēkiem, šos dzelzs pirkstus pārvērtīs maigi glāstošā rokā. Tik spilgti šie dzelzs pirksti parādās novelēs: „Pātagas cirtiens", „Pūķu Madiņa", „Izdzītie" u. c. Noveļu un stāstu krājumā ir saistoša lasāmviela kā veciem, tā jauniem. A. E.

Roberts Vītols — „BALTZAĻĀ KAROGA SPĒKS".

Šinīs dienās iznākusi Seces-Sērenes mazpulka vadītāja agr. R. Vītola sarakstīta jauna mazpulku luga trīs cēlienos „Baltzaļā karoga spēks". Autors, kā jau mazpulka vadītājs, labi izpratis mazpulka ikdienas darbus un sajūsmu, un diezgan dzīvi tos attēlo savā lugā. Ikdienas darbam cauri vijas pacilātība, humors un sajūsma par sasniegumiem. Dzīvu un patīkamu darbību lugā rada mazpulku svētkiem pieslēgtie radiofona ziņojumi. Lugas pirmais cēliens mazliet pasmags, gausāku darbību, bet tāļākos skatos teatrālas dzīvības pietiekoši. Mazliet grūtības lugas izrādēm var radīt dekoratīvā puse, bet cik necik piemērotā lauku skatuvē var arī tam tikt pāri. A. E.

Puķu dēstu košuma dārziņam audzējiet paši!

1. Sēklu izsēšana.

Jau saule atgriežas, ikdienas mezdama lielākus zeltstaru lokus. Vēl pāris salto mēnešu un pa ārēm atkal plūdīs cīruļu trallas. Saulainās pakalnēs un gravās ar bagātām ziedu veltīm, nemanot atnāks pavasars. Vai tu to gribi sagaidīt tukšām rokām? Arī tev laiks posties uz darbu! Domā jau laikus par savas mājas košuma dārzu, par nedaudzām puķu dobēm zālienā, par kailajām palodzēm mājas ārpusē, par balkoniem un verandām.

Puķu dobju apstādīšanai, kamēr vēl nav ieaudzēti ziemcieši, būs jāaudzē viengadīgas jeb vasaras puķes. No lielā, gandrīz vai neskaitāmā, dažādo sugu un šķirņu daudzuma izvēlies tikai vienu, augstākais divas. Vasaras puķes pa lielākai daļai var sēt tieši dārzā. Te aplūkosim tikai tās, kam mūsu vasara par īsu un tās audzējamas iepriekš sagatavojot dēstu. Tādas no pazīstamākām ir asteres, lefkojas, neļķes, flokši.

Variet arī mēģināties grūtāk audzējamo ziedaugu dēstu sagatavošanā, kādas ir begonijas (Begonia sempervirens), sauktas arī par ledus puķēm. Tad vēl lobelijas (Lobelia erinus), kuŗas dēsta tur, kur vajadzīgi zema auguma stādi (dobju apmalēs citu ziedaugu ietveršanai).

Balkonu, verandu un palodžu apstādīšanai derēs divas puķu sugas: 1) stīgojošie trekteriši (Ipomea) un 2) karājošās petūnijas (Petunia hybrida pendula).

Viena no pateicīgākām un vieglāk audzējamām puķēm ir lielziedainā atraitnīte.

Kapu apstādījumiem no iepriekš minētiem ziedaugiem var lietot atraitnītes (zilās un dzeltenās), begonijas (baltās un sarkanās) un lobelijas (zilās vai ari sarkanās).

Citu ziedaugu krāsas (kur vien iespējams) jāizvēlas košākās. Labāk vienas noteiktas krāsas šķirne nekā krāsu maisījums. Balkonu un palodžu apstādījumiem ziedaugus der izvēlēties vienā krāsā vai augstākais divās.

Zīm. 1.

Sēklas jāiegādājas tikai no uzticamām firmām. Tām jābūt nevien labi dīgstošām, bet arī noteiktas šķirnes.

Labākā vieta sējumiem būtu gan lecekts vai augu māja, bet iesākumā, nelielā daudzumā var izsēt lēzenās kastītēs, puķu podos vai māla šālēs un sējumus turēt istabās. Piemērotākā zeme — irdena un smilšaina, ko vislabāk sagatavot sajaucot līdzīgās daļās lapu un trūdu zemi ar bagātīgām smilts piedevām. Trūdu zemi var aizvietot ar saveldzētu kūdras smeltni. Tāpat lapu zemi ar liesāku kompostzemi. Tomēr sējumiem jāsargās lietot barības vielām bagātu, treknu (satrūdējušu mēslu) zemi. Tā ātri saskābst un sīkie stādiņi aiziet bojā. Lapu koku ogļu pulvera piejaukums sējumu zemei ļoti vēlams. Tas pasargās zemi no varbūtējas ieskābšanas. Zemi ziemā pagrūti sadabūt. Te varēs izlīdzēties ar stangu vai vecu cirvi. Salauzto zemi ienes siltākā vietā (kūti, priekšnamā) un pēc atkušanas ļauj tai apžūt, lai top irdenāka. Rupjā zeme jāsijā caur sietu vai jāsaberž saujā.

Sējumu kastītes gatavo no plāniem dēlīšiem ar spraugainu dibenu. To panāk platākos dibena dēlīšus saskaldot vai arī pareti saurbjot nelielus caurumus. Kastītes izmēri: dziļums 4—4,5 cm (ne dziļākas), plat. 20 cm. un garums 25 cm.

Kastītes piepildot ar zemi dibenā vispirms liek ap 1 cm. biezu kārtu ķieģeļu drumstalas vai rupjas grants (Zīm. 1.) (sīkus akmentiņus), tad virs tiem slānīti grants vai rupjas smilts apm. 0,5 cm. Atlikušo tilpumu pilda ar sējumiem sagatavoto zemi, rūpīgi sablīvējot gar kastītes malām (Zīm 2.) tad vēl pārber zemi, izlīdzina, kaudzīti nostrīķē ar taisnu dēlīti, vēl vienmērīgi pārsijā caur smalku sietiņu smilšaināku zemi, un no virsas ar kluciti viegli sablīvē (zīm. 4). Jāraugās gan uz to, lai zemes pildījums pēc pieblīvēšanas būtu gandrīz līdz trauka malām. Tas svarīgi vēlāk jaunos stādiņus pasargājot no izstiedzēšanas. Lidzīgi pilda arī citus sējumiem izlietojamus traukus. Puķu podos drenāžas slānis (drumslas un grants) var būt biezāks.

Uz piepildītās un nolīdzinātās kastītes virsmas izklaidus izsēj sēklas (Zīm. 3.), bet tik reti, ka uzdīgušajiem stādiņiem kādu laiku būtu vietas kur attīstīties līdz tos pārstāda.

Zīm. 2.

Sējumus apsedz pārsijājot caur smalku sietiņu plānu kārtiņu smiltis. Smalkās zemes seguma biezums nedrīkst pārsniegt sēklas resnumu (tā tad tas ir ļoti plāns zemes slānītis).

Pavisam sīkās sēkliņas kā begonijas, petūnijas, lobelijas nemaz neapklāj ar zemi. Tā kā tās sava smalkuma dēļ pat grūti

izsējamas, tad var iepriekš sajaukt ar smalku un sausu smilti un maisījumu izkaisīt sējumu kastītē. Apsegtos, tāpat arī

Zīm. 3

neapsegtos sējumus vēl viegli pieblīvē ar klucīti (zīm. 4.). Tad pieliek šķirnes nosaukuma skaliņus.

Zīm. 4.

Nākošais darbs ir liešana. Sākot ar izsēšanas dienu sēklas nedrīkst iežūt, kas ļoti viegli var gadīties ar neapsegtiem sējumiem. Liešanai nevar lietot lejkannu, arī ar smalku sietiņu ne. Ja sējumi izdarīti puķu podos, tad zemi var mitrināt podus līdz pusei iegremdējot remdenā ūdenī. Tad ūdens caur drenāžu no apakšējiem slāņiem sūksies uz augšu. Kad zemes virsējā kārtā jau manāms mitrums, podus no „peldes" izceļ un novieto siltākā vietā (pie krāsns vai mūrīša). Lai sējumus pasargātu no iežūšanas, ūdens izgarošanu aizkavē poda virsu nosedzot ar stikla gabalu.

Kastīšu sējumus iemērkt ūdenī nebūs tik ērti, tālab tos jārasina no virsas. Lai zeme labi samirktu, rasināšanu atkārto ar īsiem pārtraukumiem. Lejot nedrīkst sējumus noplūdināt (sēklas saskalojas čupā un nevienādi dīgst). Rasināšanai labi noder rokas miglotājs (šļirce, ko lieto augu apmiglošanai pret slimībām un kaitekļiem) vai arī mazāks miglotājs, ko var ievietot katrā pudelē. Ja nav neviena no šiem rīkiem, var izlīdzēties ar vecāku suku: samērcējot ūdenī un strauji velkot par sariem pirkstu, sīkās ūdens lāsītes atdalas, skrienot pretējā virzienā. Visbeidzot var lietot arī paegļu slotiņu.

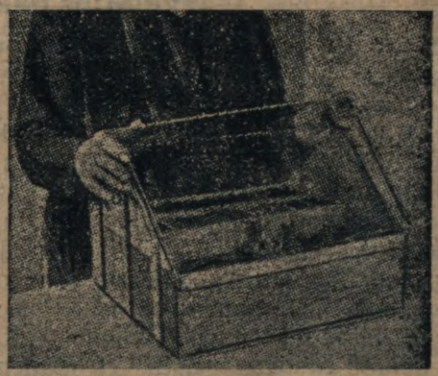

Zīm. 5.
Istabas augu mājiņa.

Pēc rasināšanas arī kastītes jāapsedz ar stiklu, bet vislabāk, ja tās novieto mazā pārvietojamā istabas augu mājiņā (zīm. 5). Te augšanas apstākļi būs daudz labvēlīgāki gan gaisa mitruma, gan vienmērīga siltuma ziņā. Mājiņas lielums vēlams tāds, lai tai varētu novietot 2 vai arī 4 kastītes. Tās uzbūve vienkārša, kat-

ram saprotama, paskatoties attēlā. Augu mājiņas pamataugstums (neieskaitot jumtveida slīpumu) ap 10 cm. Šīs „siltumnīcas" grīda arī jāgatavo spraugaina, lai novietojot uz silta mūrīša ātrāk siltums tiktu cauri. Uz grīdas liek 3 cm. biezu saveldzētas kūdras vai baltās sūnas slāni, virs tā vienmērīgi izklaidē 1—2 cm biezumā granti. Tikai tagad var likt sējumu kastītes vai puķu podiņus. Kūdras slānis arvien uzturāms mitrs, tas vislabāk mitrinās gaisu, kas no pārējā istabas gaisa noslēgts ar jumtveidīgi uzliktām stikla plāksnēm. Tomēr lieks ūdens nedrīkst sūkties cauri mājiņas grīdai.

Dīgšanas laikā sējumi rūpīgi jākopj, tie nedrīkst iežūt! Ja tas notiktu, tad labāk sējumu atjaunot.

Atkarībā no stādu sugas un augšanas apstākļiem sēklas uzdīgst pēc 7 14 dienām, dažreiz arī vēl vēlāk.

Ja vienā sējumu kastītē jāsēj vairākas šķirnes, tad vienu no otras var norobežot ar gulus iespraustu skaliņu.

Izsējas laiks begonijām, petūnijām un lobelijām februāŗa mēnesis līdz marta sākumam. Pārējām — marts līdz apriļa sākumam. Jo vēlāka izsēja, jo vēlāks ziedu laiks. Tomēr agrākā sēja grūtāk kopjama, it sevišķi nepilnīgo gaismas apstākļu dēļ, kādi ir istabā.

Kad sējumi sāk dīgt, kastītes ar visu „siltumnīcu" jānovieto saulainākā istabā un pēc iespējas tuvāk logam. Tāpat jārūpējas, lai jauniem stādiņiem bagātīgi pieplūstu svaigs gaiss. To panāk vēdinot. Jaunie stādiņi visvairāk izstiedzē taisni pirmajā laikā, tūliņ pēc uzdīgšanas, un jo vairāk tad, ja tie atrodas maz vēdinātā telpā, lielā siltumā un tumšā vietā.

(Turpinājums sekos).

H. Kalmiņš.

Mazpulku dalībnieki, pavasaris tuvojas!

Izvēlaties nākošās vasaras kultūru!

Pavasarim tuvojoties visiem mazpulku dalībniekiem jau laikus jāizšķiras par nākošās vasaras nodarbošanās nozari un jāizvēlas arī audzējamā kultūra. Lielākiem mazpulku dalībniekiem, kas mazpulkos jau darbojas 4., 5. vai 6. gadu, jāmēģina atrast iespēja nodarboties lopkopībā vai nu audzējot kādu kumeliņu, kā to pagājušā „Mazpulka" numurā ieteica mazpulku līdumnieks K. Sīmanis, vai arī ņemt savā kopšanā kādu telīti vai sivēnu. Putnkopība, ņemot tīrsugas vistu (Rodailendas, Leghornas u. c.) olas, izperinot cālīšus, tos izaudzējot un ņemot savā pārziņā, ir ļoti interesanta un ienesīga nodarbošanās. Mazpulku dalībniekiem nav jādomā, ka viņa audzējamos dzīvniekus neviens cits no mājas ļaudim nedrīkstētu nekad ne iebarot, ne apkopt. Tā tas nav. Mazpulka dalībniekam — dzīvnieku audzētājam nav visu laiku jābūt klāt pie saviem kustoņiem, bet gan jābūt tam, kas rūpējās par sava audzējamā dzīvnieka labklājību un kas zin, kā baro un kopj to arī tanī laikā, kad pats personīgi nav klāt.

Bet dzīvnieku audzēšana pati par sevi ir daudz interesantāka nodarbošanās, kas sniedz daudz vairāk piedzīvojumu un novērojumu, kā dārza un lauku kultūras.

Arī atsevišķu purva vai pļavu gabaliņu kultivēšana, par ko rakstīts jau pagājušā „Mazpulka" numurā, lai gan ir ilgstošāks un grūtāks darbs, sniedz daudz pārdzīvojumu, pamudina, ierosina darbu darītāju daudziem citiem vēl nesasniegtiem mērķiem un ļoti vēlams vecākiem mazpulku dalībniekiem sacensties arī šinī nozarē.

Izvēloties dārzu un lauku kultūras jāievēro, ka **visiem viena mazpulka dalībniekiem** (ja liels mazpulka dalībnieku skaits, tad var sadalīties grupās pa 10 dalībniekiem) **jāaudzē vislabāk viena, bet ne vairāk kā divas vienādas kultūras** savā sacensības lauciņā. Par katru kultūru jāizdara pilnīgi atsevišķas atzīmes „mazpulka dalībnieka laukkopības un sakņkopības grāmatvedībā." **Vienā mazpulka dalībnieka grāmatvedībā var rakstīt tikai par vienu kultūru.** Sacensības lauciņš nekad nedrīkst būt mazāks

par 100 m² (izņemot mazbiedrus un pilsētu mazpulku dalībniekus). Ar audzējamo sacensības kultūru visiem dalībniekiem jāiepazīstas visos sīkumos: ar zemes sagatavošanu, mēslošanu, dēstīšanu vai sēšanu, apkopšanu, novākšanu, ražas uzglabāšanu, izlietāšanu u. t. t. un pēc grāmatvedības jāpārliecinās par kultūras ienesību, ražošanas pašizmaksu u. t. t.

Ārpus sacensības lauciņa var audzēt arī blakus kultūras pēc katra dalībnieka vēlēšanās un patikas. Par blakus kultūrām grāmatvedība nav obligatoriska.

Mazpulku dalībniekiem pie kultūru izvēles jāņem vērā, ka katram lauksaimniekam jāprot pašam izaudzēt pietiekošā vairumā cilvēka uzturam lietojamie sakņaugi un dārzāji un rudenī, pielietojot dažādus pārstrādāšanas paņēmienus un uzglabāšanas veidus jāprot tie uzglabāt visa gada patēriņam. Apvidos, kur to vēl neprastu un nedarītu, mazpulkiem jāiet ar priekšzīmi. Tāpat mazpulkiem jāpiegriež vērība to kultūru propagandai, kuŗu paplašināšana nepieciešama vai nu vietējo saimniecisko apstākļu dēļ vai arī valsts interesēs. Pie kultūru izvēles sevišķa vērība piegriežama tam, lai katrs mazpulka dalībnieks par savu (vismaz vienu) audzējamo kultūru, vai nu tā būtu sacensības vai blakus kultūra, iegūtu arī kādus ienākumus. Tad būs lielāka interese par darba izpildīšanu un arī pats dalībnieks iegūs savus personīgos līdzekļus gan mazpulka vajadzībām: „Mazpulka" abonēšanai, grāmatvedībai, nozīmes iegādei u. t. t., gan arī turpmākiem darbu pasākumiem mazpulkā. Pagājušā gada piedzīvojumi rāda, ka mazpulku dalībnieki ir pārdevuši un ienākumus guvuši par daudz un dažādām kultūrām: par gurķiem, tomatiem, mārrutkiem u. c. dārzājiem (galvenām kārtām tikai pilsētu tuvumā), par sīpoliem, kāpostiem, cigoriņiem (pieteicot jau laikus kaŗa spēka daļās un pārdodot par valdības noteiktām cenām), par kartupeļiem (agrīnās šķirnes pārdodot tuvumā esošo pilsētu tirgos; vēlīnās iepriekš pieteicot un pārdodot spirta brūžiem), cukurbietēm, pupām, zirņiem, kaņepēm, magonēm, siņepēm, turku pupiņām, liniem, tabaku, apiņiem, pļavu auzenes sēklām, dažādām labībām, ārstniecības augiem (kumelīšu ziediem, piparmētru lapām, ķimenēm, koriandri, maijpuķītēm, majorānu), kā arī par dažādām dārzāju sēklām, ābeļu mežeņiem, ogulāju un rožu stādiem.

Arī šogad, vērojot pagājušā gada rezultātus, atkarībā no vietējiem tirgus apstākļiem un attāluma no satiksmes ceļiem, jāizvēlas katram mazpulkam īstā kultūra, kas dotu dalībniekiem savu ienākumu. Jāaizrāda, ka magones gan šogad nevajadzētu daudz audzēt, bet kaņepes, linsēklas, sinepes, kumelīšu ziedus un visas pļavu zāļu sēklas varēs pārdot par pieņēmīgām cenām neaprobežotos daudzumos.

Pirmā gadā katram mazpulkam ieteicams iesākt sacensību ar kādu vienkāršāku kultūru, ko dalībnieki jau mājās redzējuši audzējam un jaunas, nepazīstamas kultūras jāaudzē vismaz vienu gadu, kā blakus kultūras, lai vēlāk pārietu uz kādu, kā sacensības kultūru.

Mazpulkos, kas nodomājuši rudenī sarikot **dārzāju pārstrādāšanas kursus,** katrā ziņā ja ne visiem, tad vismaz dažiem dalībniekiem, kā blakus kultūras, jāaudzē konservēšanai nepieciešamie augi: dārza zirņi, pupiņas, puķu kāposti, tomāti, sakņu selerijas, mazie pērļu sīpoliņi, rabarberi, špināti, skābenes u. c. Vienu un to pašu kultūru katram mazpulkam vajadzētu audzēt vismaz 2 gadus no vietas, bet ne vairāk kā 3 gadus. Audzējot kādu kultūru tikai vienu gadu, bieži vien tās labai ražai vai neražai ir gadījuma raksturs, jo vienā gadā nav iespējams pilnīgi iepazīties ar visām augšanas prasībām. Otru gadu audzējot visas auga prasības un īpatnības var labāk, pamatīgāk noskaidrot un gūt arī labākus panākumus. Trešo gadu audzējot kādu kultūru un vispār vecākiem mazpulku dalībniekiem, lai uz vietas savās saimniecībās varētu pārliecināties un salīdzināt paši savā starpā dažādu darba paņēmienu priekšrocību, dažādu mēslojumu un dažādu šķirņu nozīmi ražas pacelšanā, ieteicams izdarīt salīdzinošus izmēģinājumus. Saprotams, pie viena izmēģinājuma temāta jāstrādā, pēc iespējas, vairākiem dalībniekiem, tad šādiem izmēģinājumiem būs vērtīga un paliekoša nozīme, ne tikai pašam

mazpulka dalībniekam, bet arī pārējā lauksaimnieku saimē.

Pavasarim tuvojoties katram mazpulka dalībniekam pa vaļas brīžiem jāpagatavo stūŗa mietiņi, lai savu lauciņu tūlīt pavasarī varētu atzīmēt dabā, ja rudenī tas nebūtu izdarīts. Iemērojot lauciņu, visapkārt tam jāatstāj arī mazs celiņš, vismaz 30 cm platumā, lai mazpulka dalībnieka lauciņš atšķirtos, nesaplūstu kopā ar pārējo saimniecības lauku un tam varētu ērti apiet apkārt. Stūra mietiņi jāgatavo visi vienādā garumā, vislabāk četrkantaini noēvelēti un nokrāsoti — apakšējais gals zaļā, augšējais — baltā krāsā. Vēlams pielikt pie sava lauciņa arī uzraksta dēlīti ar mazpulka nosaukumu, dalībnieka vārdu un uzvārdu. Mazpulka dalībnieka lauciņš ir paša dalībnieka kārtības izjūtas atspoguļojums. Ja dalībnieks pieradīs un mācīsies atzīt un turēt kārtību savā lauciņā, tad kārtība viņam būs nepieciešama un mīļa arī visā turpmākā dzīvē.

Agr. K. Ķirsis.

Kaŗu dubļiem!

Kad pagalmam liekie ūdeņi novadīti, celiņu virziens nosprausts un izmērīts, var ķerties pie celiņu izbruģēšanas. Celiņu un

1

2

3

4

pagalmu sausināšanas darbi izvedami pavasarī tikai tad, kad zeme pilnīgi no sala atbrīvojusies, nosēdusies un apžūvusi. Celiņu izbruģēšanas darbus vislabāki uzsākt pa 10—20 metru gaŗiem gabaliem, nevis visu celiņu uz reizi. Vispirms celiņa vietā, izmetot zemes uz āru, izrok ap 12—16 cm dziļu izrakumu, celiņa platumā stāvām malām (zīm. 1.), Gar stāvajām izrakuma malām, cieši vienu pie otra noliek vienāda lieluma (apm. 10 cm. caurmērā) laukakmeņus. Var lietot arī uz kantes liktus ķieģeļus, bet tas maksā dārgāk. Tad izrakumā, starp malām noliktiem akmeņiem, izber vienu kārtu ķieģeļu vai akmeņu šķembas 4—6 cm biezā kārtā (zīm. 2.) un ar koka bluķi (zīm. 5.) labi noblietē (nostampā). Cieši noblietētai šķembu kārtai beŗ virsū vienu kārtu grants, tā lai tā pārsedz šķembas, ne biezāk par 2—3 cm. Nav ieteicams ņemt sevišķi smalku granti un arī ne rupjāku, kā pupu graudi. Vislabākā ir upes grants, kuŗu pirms lietošanas vēlams izsijāt caur rupju sietu, atdalot lielākos nedeŗīgos akmeņus. Uz šķembām uzbērto grants kārtu nedaudz saslapina ar

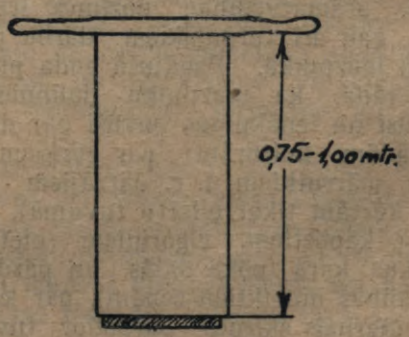

5. Blietējamais koka bluķis ar dzelzs stīpu vai metāla gabalu apakšā.

māla vai kaļķu ūdeni un ar ceļu rulli (zīm. 6.) pierullē. Kaļķu un māla ūdeni

pagatavo ņemot uz 1 spaiņa ūdens pusotras lāpstas laba māla vai apm. 1 kg. kaļķa un labi sajaucot. Lai labāk un

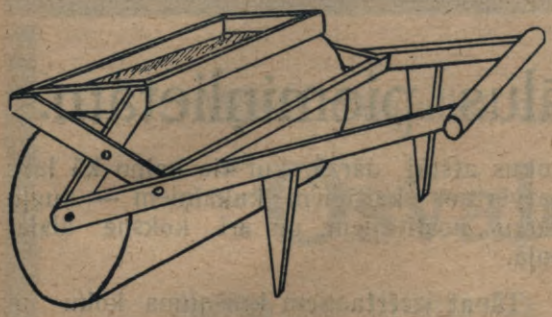

6. Ceļu rullis, koka, 60—70 cm garumā. Smaguma palielināšanai, virspusē uzbūvētā kastiņā liek akmeņus vai citus smagumus.

vienmērīgāk granti saslapinātu, liešanu izdara ar lejkannu. Saslapināto grantskārtu tūlīt pierullē, atkal saslapina un pierullē, atkārtojot to 2—3 reizes. Pēc tam ber atkal virsū 2—3 cm biezu grants kārtiņu, tāpat kā iepriekš saslapina un pierullē. Jo vairāk kārtām grants būs saslapināta ar kaļķa vai māla ūdeni un rullēta, jo celiņš būs cietāks, sausāks un izturīgāks. Celiņa virspusi atstāj ar nelielu izliekumu — vidū nedaudz augstāku, malas zemākas (zīm. 3.).

Vajadzīgos darba rīkus — blietējamo koka bluķi un ceļu rulli, vislabāki izgatavot jau ziemas vaļas brīžos, lai darbu sākot vajadzīgie rīki būtu pie rokas. Bluķi un rulli var gatavot un lietot kopīgi vairāki mazpulku dalībnieki. Ja celiņu brugēšanai vajadzīgās akmeņu vai ķieģeļu šķembas grūti dabūjamas, tad to vietā var lietot arī nelielus puslīdz vienādus veselus laukakmeņus (zīm 4.).

Ad. Eglītis.

Neaizmirsīsim mūsu augļu dārzu labvēļus — putniņus.

Augļu koku kaitekļus lielā mērā iznīcina derīgie putni, — dzegūzes, strazdi, zīlītes, lakstīgalas, ciruļi. Kam gan sveša būs šo putniņu apbrīnojamā uzcītība kāpuru un kaitekļu, kā arī kaitekļu oliņu uzmeklēšanā.

Tagad ziemā, kad auksts laiks un biezā sniega kārta, nereti zīlītes un sarkankrūtīši pielaižas pie loga kā lūgdamies: „Lūdzu arī mums kādu mazumiņu!“ Paklausīsim viņu lūgumam un paēdināsim tos. Tas neprasa daudz laika, ne arī līdzekļus, tikai mazdrusciņ uzņēmības.

Mazpulku dalībnieki, pievienosim pagatavojamo praktisko-lietderīgo priekšmetu sarakstā putnu ēdināmo galdiņu — mājiņu. Tās veids nebūtu tik svarīgs — var pagatavot katrs pēc saviem ieskatiem. Tur varam uzbērt graudus, maizes drusciņas un citas ēdienu atliekas, un drīz vien zīlītes uzcītīgi apmeklēs katru dienu šo vietu.

Var arī piesiet maizi, vai gaļu koku zaros ar aukliņu, lai zīlītes droši varētu „kalt“. Vislabāk putnu pabarošanas vietu ierīkot logu tuvumā, lai varētu pārskatīt, kad krājums izbeidzies, kā arī — lai varētu aizdzīt „nelūgtos viesus,“ — sīļus, žagatas.

Mazpulku dalībnieki, neaizmirsīsim pabarot putniņus, viņi mums par to bagatīgi atmaksās.

Olģerts Drunka.
Ādažu mazpulka diženais.

AMATNIECĪBAS DARBI.

Apgādāsim materiālus piemiņlietām.

Meža darbi patlaban norit pilnā gaitā. Atskan cirvju cirtienu un zāģu iznīcības dziesma.

Tagad arī īstais laiks sagādāt koka materiālus piemiņlietām, jo koksne nobriedusi un sulas riņķošana apstājusies. Būvmateriālu, bet it īpaši malku, sagatavojot nereti gadas pa zarainam, bumbuļainam bērzu, ošu, melnalkšņu klucim, ko ne ar cirvi sacirst, ne ar zāģi sazāģēt. Tādus bluķus bieži vai nu atstāj turpat mežā vai ved uz mājām, kur tos gadiem ilgi pa skaidienu valsta, kāmēr tie satrūd. Un tomēr šādi zaraini bērza, oša, melnalkšņa kluči ir labākais materiāls skaistu skaistām piemiņlietām. Arī pašam melnalkšņa celmam ar virszemē redzamām resnām saknēm ir tik apbrīnojami skaista viļņota šķiedra, ka to grūti atšķirt no dārgām ārzemju koku šķirnēm. Vispār, gandrīz visu lapu koku bumbuļi un cirtainie celmi ar piesaknēm dod vērtīgu materiālu dažādiem sīkiem rokdarbiem. Pēc izžūšanas, mizas un smilšu notīrīšanas, tos sazāģē biezākos vai plānākos dēlīšos vai klucīšos, piemērojot tos paredzētiem darbiem.

Ļoti skaista šķiedra ir gobas un vīksnas koksnei ar starveidīgām, no serdes izejošām un gredzenveidīgi ap serdi riņķojošām — koncentriskām svītrām, kuŗas kopā dod režģotu, audumam līdzīgu rakstu.

Ziemu arī augļu dārzā jāizcērt savu mūžu nodzīvojušie vai nīkuļojošie augļu koki: ābeles, bumbieres, plūmes, ķirši. Visi šie koki dod vērtīgu materiālu piemiņlietām. Ir tiešām nepiedodama nolaidība un izšķērdība, ja šo vērtīgo kokmateriālu, noderīgu labiem rokdarbiem, izlieto malkā vai arī nosalušos un novecojušos augļu kokus atstāj dārzā, kur tie kalpo kā labs patvērums kaitīgiem kukaiņiem — augļu dārzu postītājiem, un arī koksne aiziet bojā.

Tāpat izcērtamiem krāšņuma koku un krūmu — kastaņu, skābaržu, akāciju, ceriņu, lagzdu — koksnei skaista šķiedra un tos arī nedrīkst izkūpināt gaisā. Dažreiz jānocērt dārzā arī kāda vecāka liepa. Liepu bluķus vēlams ar visu mizu uzglabāt līdz pavasarim. Sulu mēnesī, kad miza atlec, to noplēš platās strēmelēs, iemērc linu mārkā vai dīķī un viegli nosloga. Pēc trim, četrām nedēļām, kad mizas virsējā kārta satrunējusi un šķiedra labi atdalās, mizas izvelk no ūdens un noplēš šķiedras. Izkaltētas liepu mizu šķiedras dod labu sienamu materiālu dārzniecības un saimniecības vajadzībām. No liepu tievām, slaikām atvasēm plēš lūkus izturīgu un glītu groziņu pinumiem. Liepas koksne ir mīksta un tomēr blīva, kādēļ derīga arī dažādiem kokgriezumiem — figūrām u. t. t.

Ziemu, kad pļavas un purvi aizsaluši, varētu pievākt arī dārgo melno ozolu bluķus, kas krustām šķērsām sakrituši guļ dažā labā upē, ezerā vai purvā. Labi ir, ja jau rudenī par to domāts un bluķi izcelti un noguldīti uz balstiem. Bet var jau vēl arī tagad, ja vieta zināma, izcelt ozola stumbru no upes vai ezera pa ledū izcirstu āliņģi, dažos gadījumos vēl ērtāk kā vasarā. Bet jāņem vērā, ka melnais ozols prasa ilgu žūšanas laiku — divus, trīs un pat vairāk gadus. Lūk, tamdēļ Rīgas veikalos par to prasa vienu latu kilogramā!

Ed. Paegle.

MAZPULKU DZĪVE.

Mūsu mazpulka dalībnieks

Osvalds Sīlis

šķīrās no mums uz mūžu š. g. 28. janvāri.

Mīļā piemiņā paturēs

Silenieku mazpulks.

Mazpulku padomes lēmumi un atzinumi.

Mazpulku padomes sēde notika š. g. 29. janvārī padomes priekšsēdētāja L. L. Centrālbiedrības valdes locekļa R. Dzērves vadībā.

Padomes priekšsēdētājs ziņoja, ka mazpulku skaits Latvijā arvien pieaug. Padome atzina, ka pie jaunu mazpulku apstiprināšanas jāskatās uz to, lai visus mazpulkus varētu pienācīgi apkalpot tie mazpulku darbinieki, kas paredzēti sastādot mazpulku budžetu. Mazpulku darbībā jācenšās galvenām kārtām nostiprināt, izveidot un padziļināt iesāktais darbs un ne tik daudz jāpaplašina mazpulku skaits. Jāpiegriež liela vērība izvēloties un apstiprinot mazpulku vietējos vadītājus, lai tie atbilstu savam uzdevumam. Nolēma ievadīt sarunas ar Aizsargu organizāciju par kopēju sadarbību fiziskā audzināšanā aizsargiem un mazpulkiem.

Padome pieņēma atzinumu, ka mazpulku dalībnieku formas tērpam jabūt pelēkā krāsā, ar baltu kreklu, un galvas segās jāizceļ balti-zaļās krāsas uz pelēka pamata.

Padome piekrita padomes priekšsēdētāja rīcībai, uzaicinot, saziņā ar Baznīcas virsvaldi, par Latvijas mazpulku mācītāju Rīgas pils. vikarmācītāju Arnoldu Lūsi.

Padome pieņēma papildinājumus mazpulku iekārtas un darbības noteikumos, ka mazpulkus nevar dibināt pie citām jaunatnes organizācijām. Tāpat pieņēma papildinājumus par darba uzdevumiem tādiem mazpulku dalībniekiem, kuŗi sevišķu apstākļu dēļ, nevar apstrādāt savu lauciņu. Mazpulkos uz priekšu varēs darboties arī dažādas dalībnieku grupas, kā: literāriskā, sporta, atturības u. c., tāpat bij. īstie mazpulka dalībnieki (pēc 21. g. v.) varēs sastādīt savu biedru-veicinātāju grupu un darboties mazpulka vadītāja uzraudzībā. Papildināja arī nodaļu par mazpulku mērķiem un uzdevumiem, uzsverot, ka mazpulku uzdevums ir stingra, nelokama rakstura, darba mīlestības un izpratnes, un savas tēvuzemes mīlestības ieaudzināšana jaunatnē.

Nolēma, ka mazpulku diženos iecels atsevišķos rajonos š. g. marta un apriļa mēnešos, ne vairāk kā 40 diženo pa visu valsti. Līdumnieku iecelšanu izdarīs š. g.

vasaras beigās, kad notiks kopējā mazpulku sanāksme un mazpulku sacīkstes valsts apmērā.

Mazpulku vadītāju kursus nolēma sarīkot trīs dienu garus Rīgā, Lieldienu brīvlaikā. Kursi obligatoriski visiem mazpulku vadītājiem.

Nolēma, ka mazpulku dalībniekiem jādarbojās tanī mazpulkā, kas tuvāk viņa pastāvīgai dzīves vietai, neskatoties kur un kādu skolu viņs apmeklē. Pārrunājot turpmāko darbību nākošā vasarā vienojās, ka **katrs mazpulka dalībnieks uz sava 100 m² lauciņa var audzēt ne vairāk kā 2 kultūras. Par katru kultūru jāved pilnīgi atsevišķa grāmatvedība.** Padome piekrita, ka Latvijas lauksaimniecības centrālbiedrība, kopīgi ar Kurzemes lauksaimn. biedrību savienību, Zemgales lauksaimniecības centrālbiedrību un Latgales lauksaimniecības biedrību savienību, sarīko mantu loteriju Ls 100.000,— vērtībā, par labu mazpulku kustības veicināšanai.

Padome piekrita padomes priekšsēdētāja paskaidrojumiem presei, ka mazpulki savas darbības labā nevar saistīties nolīgumos par sadarbību ar citām organizācijām, ierobežojot ar to savas darbības brīvu un neiespaidotu izveidošanos un piemērošanos vietējiem apstākļiem. Tas tomēr nekavē labu un draudzīgu attiecību uzturēšanu ar citām jaunatnes organizācijām un arī sadarboties ar tām bez sevišķiem nolīgumiem.

Mazpulku virsvadoņa — ministru prezidenta Dr. K. ULMAŅA BALVAS centīgākiem mazpulku dalībniekiem.

Latv. Lauks. Centrālbiedrības mazpulku nodaļa saņēmusi no mazpulku virsvadoņa— ministru prezidenta Dr. K. Ulmaņa lielāku skaitu vērtīgu grāmatu ar prezidenta pašrocīgu ierakstu, kā balvas tiem mazpulku dalībniekiem, kas visilgāk un vissekmīgāk darbojušies mazpulkos. Latv. Lauks. Centrālbiedrības mazpulku nodaļa grāmatas sadalījusi proporcionāli mazpulku skaitam apgabalos un attiecīgus daudzumus nosūtīja Kurzemes lauks. b-bu savienībai, Zemgales lauks. centrālbiedrībai un Latgales lauks. b-bu savienībai.

Vidzemes apgabalā mazpulku virsvadoņa balvas piešķirtas šādiem dalībniekiem: Ādažu mazpulkā: Olģertam Drunka, Annas— Oskaram Skudra, Bilskas — Kārlim Sīmanis, Laimonam Krieviņš, Burtnieku — Albertam Muižnieks, Grostonas — Jānim Ozoliņš, Gulbenes—Jānim Melngailis, Fridricham Širons, Jaunpiebalgas—Martai Buduls, Emīlim Ciekurznis, Lielstraupes—Arvedam Ozoliņš, Alfredam Dicmanis, Lizuma — Skaidrai Sebris, Klārai Sebris, Lubānas-Zvidzienas— Egonam Džede, Heinricham Osītis, Vilmai Gedrovics, Ainai Dzirkalis, Mārupes — Lilijai Ābelītei, Plāņu — Arnoldam Ponciuss, Pļavniekkalna — Jānim Parsiņam, Praulienas — Valentinam Kalniņš, Vilim Kalniņš, Alīsei Kalniņš, Rankas — Harijam Mārtinsons, Jānim Stīpnieks, Eduardam Seglis, Raunas un apkārtnes mazpulkā — Jānim Daniels, Stalbes — Mirdzai Lācis, Umurgas — Pēterim Pikšens, Albertam Spīgulis, Mārtiņam Lūsim, Pēterim Krastiņš, Valkas dārzkopju — Arvīdam Grindulis. Albertam Jērums, Valkas rožaudzētāju — Rasmai Āboliņš, Ainai Höevels, Valkas sēklaudzētāju — Jānim Ķikanam, Velēnas — Gaidai Lielpēters, Raimundam Apinītis, Veltai Asaris, Veselavas — Skaidrītei Zaķis, Annai Sīka.

JAUNI VALSTS KAROGI LAUKU SĒTĀS.

Valsts karogus iegādājušies šādi mazpulku dalībnieki: **Jaunpiebalgas** mazpulkā— **Ž. Knāķis, E. Ciekurznis, V. Antons, M. Damroze** un **S. Graudums** un **Alojas** mazpulkā — **V. Hincenbergs.** Pārējie sekojat! Katra mazpulka dalībnieka un dalībnieces pienākums ir rūpēties par to, **lai dzimto sētu katrā valsts svētku gadījumā rotātu mūsu valsts sarkan-balt-sarkanais karogs.** Katram priecīgāk un straujāk sit sirds, kad redzam starp zaļajiem kokiem virs lauku sētas plīvojam mūsu sarkan-balt-sarkanās krāsas. Ziemas laikā mazpulku dalībnieki, kas vēl to nav darījuši, var sameklēt vajadzīgo materiālu un apstrādāt to, lai varētu pacelt karoga mastu, kas sniegtos pāri visām saimniecības ēkām.

Mazpulku dalībniecēm savukārt jārūpējas par drēbes noaušanu, nokrāsošanu, izšūšanu un tā ar nelieliem izdevumiem būs veikts liels un jauks darbs. **Lai nākošā 15. maijā — mūsu valsts atjaunošanas svētkos — nebūtu tādas mazpulka dalībnieka sētas, kur neplīvotu mūsu valsts sarkan-balt-sarkanais karogs.**

Paraugs.

Mazpulku dalībnieku formas tērpi

(vasaras)

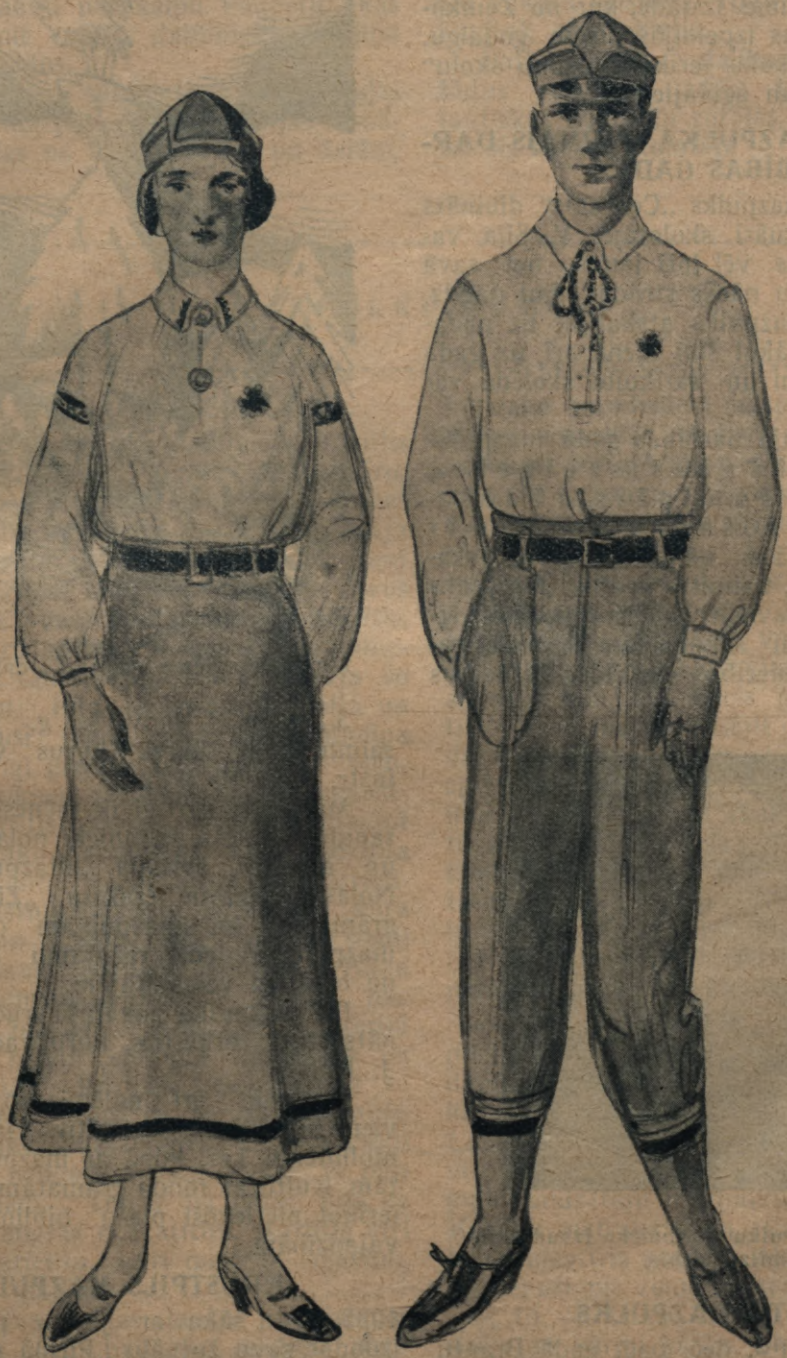

Pelēkas krāsas kleita ar zaļu strīpu apakšējā malā, balta blūze, pelēka cepure ar baltzaļu iekantējumu.

Pelēkas bikses, balts krekls, pelēka cepure ar baltzaļu iekantējumu. Zeķes ar zaļu ieadījumu.

RUNTORTAS MAZPULKS

nodibināts tikai pag. gadā. Dalībnieku skaits — 14. Mazpulks piedalījās ar saviem ražojumiem Ludzas rajona lauksaimniecības un rūpniecības izstādē, kur no Zemkopības ministrijas izpelnījās pirmo godalgu. Mazpulks pie skolas ierīkojis „koku skolu" augļu kokiem un ogulājiem.

SIGULDAS MAZPULKA PIRMAIS DARBĪBAS GADS.

Siguldas mazpulks „Censonis" dibināts pag. gada februārī skolotāja V. Sīļa vadībā. Mazpulks vēl ļoti jauns, bet savā pirmā gadā tam nācās strādāt jau daudz. 10. februārī mazpulks atskatījās uz padarīto darbu, sanākot šinī dienā arī uz gada atceres sanāksmi un sarīkojot skolēnu vakaru.

Savā pirmajā darbības gadā mazpulks sarīkoja slaukšanas sacīkstes, augļu un ogu pārstrādāšanas un krāsošanas kursus ar augu krāsām mājsaimniecības nozares vadītājas E. Caunītes vadībā. Mazpulks piedalījās ar saviem mājsaimniecības izstrādājumiem un sakņaugiem Siguldas rajona lauksaimniecības izstādē, iegūdams I. godalgu.

Zviedrijas mazpulku dalībnieka izaudzētais milzu ķirbis.

BRANTU MAZPULKS

sarīkoja 1., 2. un 3. dec. pag. gadā Brantu 6 kl. pamatskolā mājas amatniecības kursus zēniem, kuŗus vadīja instr. J. Kubuliņš.

Zem egles.
Zīm. Stāmerienas mazpulka dal. K. Linde.

3., 4. un 5. janv. š. g. notika mājsaimniecības kursi, kuŗus vadīja mājt. instr. I. Zauls jkdze.

Mazpulks kārtīgi ik mēnesi notur savas sapulces, kuŗās dalībnieki nolasa referātus un atreferē žurnāla „Mazpulks" saturu. Nolasītos darbus ieraksta „Ziemas darbu grāmatā," ko mazpulkam dāvināja uz mazpulka rudens ražojumu apskati kāda no biedrēm veicinātājām.

Pie mazpulka pagājušā rudenī nodibināts stīgu orķestris, kuŗu vada skolotājs J. Holsts.

Mazpulks arī nolēmis no saviem brīviem līdzekļiem iegādāties lauksaimnieka bibliotēku, kas, kopā ar mazpulkam dāvātām Kultūras fonda grāmatām, dos iespēju ierīkot pietiekoši plašu bibliotēku savām vajadzībām.

KRUSTPILS MAZPULKS.

1935. gadu sāka ar jaunu pasākumu — izdodot savu žurnālu „Pirmā vaga". Lai attīstītu pašdarbību, janvāra mēnesī mazpulks sarīkoja 2 referātu vakarus.

Pirmais referātu vakars notika 19. janv. Šai vakarā nolasīti šādi referāti: „Zemkopja loma mūsu kultūras dzīvē," „Daugavpils apriņķis," „Kā Zīlanu upīte cēlusies" un apraksts par kalpu Paupēru, kas nokalpojis pie mazp. dalībnieka Ozoliņa vectēva 12 gadus.

Pēc referātiem sākās tautiskas rotaļas un dejas. Mazpulka dalībnieki jau iemācījušies dažas no tām rotaļām un dejām, kas ievietotas „Mazpulkā", kas darīja vakaru jo patīkamu.

26. janv. notika otrais referātu vakars arī Krustpils pag. 6 kl. pamatsk. telpās. Šai vakarā saistošu runu teica stud. agr. Skujiņš, krus pilietis.

Paši mazpulka dalībnieki sniedza dažādus referātus. Pēc tam atkal sekoja tautiskas dejas un rotaļas, kurās piedalījās arī šīs skolas skolotāji. J. K.

MAZPULKU HUMORS

KO KĀRLĪTIS SAPNĪ REDZĒJA ...

Centīgais mazpulka dalībnieks Kārlītis jau labu laiku lauzīja galvu par kultūru, ko šovasar audzēt. Lai gan nākamā sugas cūku ciltsmāte Lakausīte Kārlītim sagādāja daudz prieka un jautru brīžu, tomēr kaut kā vēl vajadzēja, kaut kā trūka, kur savus spēkus pielikt vasarā. Ilgi domāja Kārlītis, un arī vakarā aizmiga — ar sevi neapmierināts. Bet tad naktī Kārlītis redzēja šo savādo sapni. Bija jau vasara, gaiša un saules pielījusi diena. Uz jauna āboliņa aplokā mierīgi ganījās Lakausīte ar vienpadsmit smukiem sārtsnuķainiem lakausēniem. Kārlītis pašreiz gribēja apmīļot pašu nadzīgāko Lakausēnu, kad uzdzirda kaut ko rūcam. Rūcējs drīzi vien izrādījās par skaistu sudrabotu lidmašīnu, kuŗa nāca arvienu tuvāk, līdz beidzot slaidi nolaidās blakus lakausīšu aplokam. Kāda balss no lidmašīnas sauca: „Kārlit, nāc sēsties man blakus, tu mazpulku loterijā esi vinnējis brīvu ceļojumu lidmašīnā pa visu Latviju." Kārlītim nevajadzēja to divreiz teikt. Pamājis ar roku lakaušu ciltij, viņš jau sēdēja lidmašīna, kas viegli pacēlās bet nelidoja augstu, tikai tā pāri koku galotnēm. Tomēr tik jauki bija uz visu tā no augšas noskatīties. Kārlītis ātri laidās uz priekšu, pāri mežiem, pļavām, laukiem un mājām.

Pie katras mājas laukos un tīrumos viņš redzēja glītus baltzaļu mietiņu nozīmētus lauciņus. Pat lepnums iezagās Kārlītī, jo redzi, arī te un visur strādā baltzaļie karodznieki-mazpulki. Te Kārlīti apņem kumelīšu, te koriandru un sinepju smaržas, te sajūsmina skaistie cukurbiešu, kāpostu, cigoriņu lopbarības biešu, linu un kaņepu lauciņi. Un brīnums — neredz ne kur tādus lauciņus, kur būtu vairākas kultūras kopā, bet kur kumelītes tur kumelītes, kur kāposti tur kāposti. Kārlītis laižas tālāk. Ceļa malā viņš ierauga slinko, balamutīgo Pēci, kuŗš gluži izmisis staigā ap savu lauciņu. Pēcis gribēdams „izcelties", savā lauciņā sasējis druscīt kumelītes, druscīt kāļus, četrus kāpostus, septiņus cigoriņus, piecas cukurbietes, magones, linus u. t. t., kopā tikai divpadsmit kultūras! Kamēr Pēcis „frizējis" tomatus, kopis cukurbietes, cīnījies gar cigoriņiem, tikmēr spradži noēduši kāpostus, kāds nemācits teļš izrāvis kāļus, noēdis sinepes, bet kumelītēm apbiruši ziedi. Pēcim dzīvas palikušas tikai trīs kaņepes!

Tālāk pa liel eļu uz tuvējo apriņķa pilsētu iet pulciņš kumeļu, jautri dancodamas brūnas telītes un raugi — vesela karavāne sārtsnuķaino nākamo bekonu, ar Lakausīti priekšgalā. Kārlītis pasmaida, viņš zin, ka pilsētā šodien apriņķa sugas lopu audzētāju mazpulku apskate. Tad Kārlītis met skatu pa kreisi un ierauga kaujamies trīs puikas. Abi mazākie lielāko nostiepuši pie zemes, kliedz bez apstājas: „Ak tu vēl teiksi, ka esi labākais zekseru sitējs un vārnu ķērējs, ak vēl tu lielīsies! Še tev, še tev"..., un tāļāko Kārlītis vairs nedzirdēja, bet saprata, ka šie zēni nav maz-

pulku dalībnieki. Lidmašīna sašūpojās, Kārlītis krita un pamodās — blakus gultai. Druscīt sāpēja gan sasistie sāni, bet pamācošo sapni viņš labi pārdomāja.

Sanāksme Kārlīša projektu par vienu pamatkultūru un ne vairāk par vienu blakus kultūru pieņēma un nolēma katrs iegādāties sev mazpulku loterijas biļetes, lai arī citi varētu doties līdzīgā ceļojumā, tikai ne sapņos, bet īstenībā. Adis.

PAZIŅOJUMI.

„Mazpulka" abonentus, kas iesūtījuši par 1935. gadu tikai Ls 1,50 par 1 eksemplāru, lūdzam, bez sevišķa pieprasījuma, iesūtīt iztrūkstošos Ls 0,50.

Mazpulku vadītāju kursi notiks Rīgā, š. g. 24., 25. un 26. aprīlī. (Tuvāka programma š. g. „Mazpulka" marta numurā). **Kursi būs obligatoriski visiem mazpulku vadītājiem.**

* * *

Par mazpulku mācītāju uzaicināts un apstiprināts Rīgas pils. vikārmācītājs Arnolds Lūsis, kurš izbrauks arī uz svinīgākiem mazpulku sarīkojumiem laukos. Mazpulku mācītāju var uzaicināt uz dievkalpojumiem, karoga svētkiem u. c. garīgiem aktiem, tikai saziņā ar vietējās draudzes mācītāju.

* * *

Atgādinām vēl reiz, kā **dalībniekiem, kuŗi vēlās sacensties, lai iegūtu apgabalu „diženais" pakāpi jāiesūta līdz š g. 28. februārim sava apgabala centrālās lauksaimniecības organizācijas mazpulku nodaļai** š. g. „Mazpulkā" № 1 pieprasītie rakstu darbi un saraksti. Mutiskie pārbaudījumi kandidātiem notiks pa rajoniem š. g. marta un aprīļa mēnešos.

* * *

Mazpulku diženiem, kas vēlās sacensties uz līdumnieka pakāpi, tas pats jāiesūta mazpulku padomei, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a.

* * *

Lūdzam mazpulku vadītājus kopā ar dalībniekiem sekmēt pretalkohola dienu sarīkošanu š. g. 24. un 25. februārī un piedalīties sarīkojamos aktos, priekšlasījumos, atbalstot atturības propagandu visā Latvijā.

* * *

Mēnešrakstam „Mazpulks" **iespiešanai iesūtāmie raksti jāraksta tikai uz lapas vienas puses un visiem mazpulku dalībniekiem jāparaksta pilns vārds, uzvārds, mazpulka nosaukums un katrā ziņā mazpulka reģistrācijas numurs.** (Var uzdot bez īstā vārda arī pseudonimu). **Tāpat arī miklu un atbilžu iesūtītājiem jāiesūta pilns vārds, uzvārds, mazpulka nosaukums un reģistrācijas numurs.**

Visas vēstules (arī vaļējas) apmaksājamas ar 20. sant. pastmarku, pastkartes ar 10 sant. Pretējā gadījumā redakcija tās nepieņems.

PĒDĒJĀ MĒNESĪ LATV. LAUKSAIMN. CENTRĀLBIEDRĪBĀ PIETEIKTI UN MAZPULKU PADOMĒ APSTIPRINĀTI ŠĀDI MAZPULKI:

Latvijas lauksaimn. centrālbiedrības vadībā:

Tūjas-Vecmuižas — № 522., Krusta baznīcas — № 523., Madonas pilsētas—№ 524., Mazsalacas — № 525., Oļu — № 534., Cēsu I — № 537., Kaisnavas — № 538., Gaujienas ģimnāzijas — № 539., Galgauskas-Veišu — № 542., Vietalvas-Odzienas —

№ 543., Adulienas — № 544., Liepkalnes — № 545., Rupsalas — № 546., Birzgales — № 547., Nāvessalas — № 555., Liepupes — № 567., Litenes — № 568., Cēsu pagasta — № 569., Sējas — № 570., Cēsu II — № 571., Rīgas skolotāju institūta — № 572., Ciemupes — № 573., Ainažu pilsētas — № 574., Rankas-Gaujmalas — № 575., Rankas-Lutera — № 576., Sinoles — № 577., Valmieras II — № 578., Viesienas-Smilteņu — № 579.

Kurzemes lauksaimn. biedrību savienības vadībā:

Nigrandes — № 535., Ivandes — № 536., Pūņu — № 548., Māteru — № 549., Ārlavas-Tiņģeres — № 550., Liepājas-Blaumaņa pamatskolas — № 551., Liepājas-Poruka pamatskolas — № 552., Zvārdes — № 553., Lažas — № 554., Liepājas ģimnāzijas — № 580., Liepājas technikuma — № 581., Kapsēdas — № 582., Pastendes — № 583., Kaļķu — № 584., Renčciema — № 585.

Zemgales lauksaimniecības centrālbiedrības vadībā:

Kurcuma — № 526., Kesterciema „Teutupe" — № 527., Mežmuižas-Berķenes — № 528., Slates — № 529., Dešu — № 530., Briņķpedvāles — № 531., Ābeļu — № 532., Bauskas valsts ģimnāzijas — № 533., Engures — № 540., Zantes — № 541.

Latgales lauksaimniecības biedrību savienības vadībā:

Sutru „Zieds" — № 514., Rimicānu — № 515., Skudrinieku — № 516., Katigrādes — 517., Saļņevas — № 518., Maltas-Zosnas — № 519., Daugavpils — № 520, Mērdzenes-Dzērvu — № 521., Zilupes — № 556., Variešu — № 557., Sivergola — № 558., Vidsmuižas — № 559., Pildas — № 560., Brāļu Skrindu — № 561., Aulejas „Āre" — № 562., Gaļmuižas — № 563., Greižu — № 564., Putānu — № 565., Belušu — № 566.

Mazpulku padome,
pie Latv. Lauksaimn. Centrālbiedrības.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES.

Atbilde № 1.

Dundagā daudzas vecās parašas un ticējumi uzglabājušies līdz mūsu dienām. 1) Vecā gada vakarā visi mājas iedzīvotāji sapulcējas „saimnieku galā". Uz galda visu veca gada vakaru stāv vārītu zirņu vai pupu pods. Zirņi vai pupas jāapēd līdz jauna gada sākumam (plkst. 12). Ja nav apēsti visi zirņi vai pupas, tad atlikušos iemet ugunī un sadedzina. Ja vārīti zirņi vai pupas paliek uz galda vēl jaunā gadā, tad viss nākošais gads būšot asarās. 2) Plkst. 12-os lej visi laimes. Izkausē svinu, vai alvu. Izkausēto svinu vai alvu lej aukstā ūdenī. Pēc figurām, kādas izveidojas no izkausētā svina, spriež, ko nesīs nākošais gads: laimi, bagatību, vai bēdas, nabadzību. Vispirms laimi lej saimniekam, tad saimniecei, pēc tam pārējiem. 3) Meitas, puiši, kalpi un vaļenieki zīlē vai nākošā gadā aizies pie cita saimnieka vai paliks vecajā vietā. Viņi nosēžas ar muguru pret durvīm, uzvelk kājā tupeli un met pār galvu. Ja tupeles priekšgals nokritot atrodas pret durvīm, tad metējam nākošā gadā jāmaina dzīves vieta. Ja tupele nokrīt otrādi, tad metējs dzīvos vecajā vietā. Meitas tāpat zīlē, vai nākošā gadā izies tautās vai nē. 4) Saimniece mēģina izzināt, kas nākošā gadā visdārgāk maksās. Viņa saliek uz grīdas maizi, gaļu, sviestu un pasauc suni un liek sunim ņemt. Kuŗu suns pirmo paņems, tas visdārgāk maksās. 5) Jauni puiši un meitas skrej ārā uz malkas grēdu, paķer pa klēpim malkas un skrej atpakaļ istabā. Kuŗam klēpī pagaļu skaits pāra skaitlis, tas nākošā gadā apprecēsies, kam pagales nepāra skaitlī — tas nē. 6) Mēģina arī izzīlēt cik ilgi katrs dzīvos. Katrs paņem savu skalu, aizdedzina un ļauj skaliem mierīgi degt. Kuŗam skals pirmais nodziest, tas pirmais aizies aizsaulē.

7) Puiši un meitas iet ķert tumšā kūtī aitas. Ja meita noķer aunu, tad nākošā gadā apprecēsies, ja aitu, tad nē. Puišam atkal otrādi. Ir arī vēl citas parašas.

A. Īviņš,
Dundagas mazpulka dalībnieks.

Dažādas parašas vecā gada vakarā novērojuši un aprakstījuši vēl šādi mazpulku dalībnieki: **Rūjienas** — V. Kazeks, **Praviņu** — T. Munkevics, **Bilskas** — L. Krieviņš, **Bārtas** — K. Kairis, J. Lukāžis, **Mergeles** — J. Bērziņš, **II. Rundāles** — R. Auza, **Lēdurgas** — K. Māleris, **Lielauces** — Ž. Treiguts, **Dobeles** — A. Rozentāls, **Nīcas** — R. Rabats, J. Kumpis, I. Neimanis, **Vadakstes** — E. Zorgenfreijs, **Augšgaujas** — J. Līcis, **Irlavas** — K. Birkenšteins, **Vaiņodes** — A. Gertners, **Kazdangas** — A. Briedis, **Rāvas** — H. Urbans, **Saikavas-Lejas** — V. Baltruks, V. Seržāns, J. Randers, **Vārmes** — V. Grābants, **Aiviekstes** — A. Zemītis, **Raunas un apkārtnes** — J. Daniels, **Līzuma** — J. Rubenis, Kl. Sebris un **Galgauskas-Kropas** — M. Kevaskis.

Jautājums № 2.

Mani lielie brāļi pīpē. Māte saka, ka pīpēt neveselīgi. Vai tas taisnība, jo brāļi izskatās veselīgi?

A. E.
Mazpulka dalībnieks.

Atbilde № 2.

Tabaka satur nikotīnu. Tas ir stipra organisma inde. Viņš kairina asinsvadu sienas, kuņģa un zarnu gļotādu. Nikotīns pamazina asins vadu elastīgumu un veicina viņu pārkaļķošanos. Sirds vainaga arterija baro sirds muskulātūru. Pie stipras nikotīna lietošanas šis asinsvads zaudē savu elastīgumu, sašaurinājas un caur to cieš sirds barošana.

Tabakas dūmos atrodas mazā mērā vēl citas organismam ļoti kaitīgas indes, kā zilskābe, ogļskābe, piridīnskābe, metilalkohols un c. Ir cilvēki, kas dien dienā gadiem ilgi daudz pīpē. Kā ūdens piliens pastāvīgi pilēdams ar laiku izkaļ iedobumu cietākajā akmenī, tāpat arī visas minētās tabakas indes, kaut arī lēnām, tomēr ar laiku veic postošu darbu mūsu organismā.

Var teikt, ka nikotīns lēni, bet noteikti bojā mūsu sirdi, kunģi, zarnas, novājina visu organismu un pazemina viņa izturību. Jaunā, nenocietinātā organismā nikotīna postošais darbs ir ļoti spējš. Jaunatne nedrīkst lietot nikotīnu. Katram, kam ir vēlēšanās un izredzes gūt darbā panākumus — nikotīna lietošana atmetama uz visiem laikiem.

Dr: R. Avotiņš.

Jautājums № 3.

Agrāk latviešiem bijusi paraša „iet būdeļos". Vai mazpulku dalībnieki zin, kur šo parašu vēl tagad piekopj un kā to izdara?

T. Munkevics,
Praviņu mazpulka dalībnieks.

Atbildes jāiesūta „Mazpulka" redakcijai, līdz š. g. 5. martam.

MĪKLAS.

MĪKLU ATMINĒJUMI.

(Sk. „Mazpulks" № 1.)

Laimes mīklas atminējums:

Būsim čakli un nenogurstoši darbā jaunajā gadā.

Krustām-šķērsām mīklas atminējums.

Horicontāli: 1. Vija (Misa, Saka). 4. Sev. 6. Irbe. 9. Elvira (Alvina, Arvida, Vilija). 10. Irklis. 11. Uts. 13. Tad. 15. Klēts. 16. Sev. 17. Eja. 18. Mute. 21. Alga. 24. Vagars. 25. Trauki. 26. Nams. 28. Sila. 30. Kur. 33. Ola. 35. Sakas. 36. Abo. 38. Kam. 39. Imanta. 40. Kaudze. 41. Zivs. 42. Oga. 43. Upes.

Vertikāli. 1. Venta (Malta, Svēte). 2. Ilga (Irma, Aina). 3. Aiz. 4. Saule. 5. Vista. 6. Iks. 7. Bise. 8. Esavs. 12. Tēja. 14. Daugava. 16. Sigulda. 19. Tam. 20. Ers. 21. Ars. 22. Lai. 23. Aka. 27. Auka. 29. Ronis. 30. Kakao. 31. Ramka. 32. Rozes. 34. Lama. 37. Bize.

Pareizus mīklu atminējumus iesūtījuši sekoši mazpulku dalībnieki:

Abas mīklas atminējuši: **Lubānas-Zvidzienas:** E. Vilciņš, Elm. Vilciņš, H. Osītis; **Rankas:** E. Seglis; **Valkas dārzkopju:** A. Grinduļis; **Mārupes:** A. Zaļaiskalns; **Aiškangas:** A. Puriņš; **Aiviekstes:** A. Zemītis; **Raunas-Mežoles:** A. Runcis, L. Runcis; **Jaunpiebalgas-Silzemes:** V. Salmiņš, K. Klauss; **Irlavas:** E. Gulbis: **Bārtas:** A. Aišis, J. Čirkšis, K. Kairis; **Biržu-Bērzgales:** V. Jurašs, A. Kirps, A. Švarcs, A. Upītis; **Tāšu:** J. Tauriņš, J. Palejs, J. Vītols, R. Neimanis; **Nīcas:** J. Kumpis, R. Rabats, J. Neimanis, M. Beitiņš, A. Brizga; **Jaungulbenes:** A Bērziņš; **Kabiles:** V. Kleinhofs; **Tirzas:** M. Augulis, N. Ābelskalns, R. Ābelskalns, Z. Indrāns; **Siguldas:** E. Birģelis, J Birģelis; **Mālpils:** J. Jansone, L. Jansons; **Lēdurgas:** K. Māleris; **Zeltiņu:** K. Banga; **Rucavas:** A. Sile, A. Balčus, A. Pērkons; **Rembates:** M. Ozoliņš; **Smiltenes:** E. Jirgensons, P. Jirgensons; **Meņģeles:** A. Roķis, J. Lauks, I. Bērziņš; **Alūksnes:** J. Bauers, E. Mālenders; **Lēdurgas-Aijāžu:** T. Vēveris, L. Kurmītis, J. Mālers, V. Upītis; **Rūjienas ģimnāzijas:** E. Šķobe; **Kārsdabas:** T. Mednis; **Rundāles II.:** A. Kļaviņš; **Mēmeles:** J. Pelīte, V. Pelīte; **Rencēnu:** M. Lapsiņš, E. Šnikvalds, A. Stabiņš, J. Ozols, J. Karlivāns, M. Čīka, R. Liepiņš; **Ziemeru:** E. Rušķis, M. Šāvelis, S. Purviņš, R. Ratenieks, J. Kļaviņš; **Gulbenes pilsētas:** G. Caunīte; **Kazdangas pamatskolas:** L. Zavickis; **Laukežu:** A. Kindzuls; **Pēterupes:** K. Dancītis; **Mēdzulas-Ozoliņkalna:** R. Lāpītājs; **Vecgulbenes:** J. Lācis; **Silenieku:** N. Ķirsons.

Krustām-šķērsām mīklu vien atminējuši: **Biržu-Bērzgales:** A. Veirichs; **Tirzas:** O. Līcis; **Zeltiņu:** J. Cinglers, B. Cinglers; **Strūžanu-Salas:** Z. Dzenītis; **Galgauskas-Kropas:** J. Semeika, E. Arājs, M. Kevaskis; **Krūtes:** V. Puļķis, A. Bružis.

Laimes mīklu vien atminējuši: **Velēnas:** A. Apinītis, A. Puriņš, M. Zaķis; **Valkas dārzkopju:** A. Puika, Alb. Jērums; **Valkas rožaudzētāju:** V. Rismanis; **Ārlavas-Popervāles:** R. Otmanis; **Lejasciema-Sīnoles:** D. Draviņš, E. Sviklis, V. Leitis; **Vecsaules:** M. Podnieks, V. Stūris, H. Traniņš, V. Ķikuts, A. Bankovskis; **Vaives:** D. Veitmanis, A. Pētersons; **Mālupes:** L. Kliņģeris; **Aiviekstes:** M. Grobiņa, V. Mārtinsons, A. Lipša, E. Lazdiņš, L. Krastiņš; **Lizuma:** J. Rubenis; **Durbes:** K. Eņģelis, A. Legzdiņš; **Krustpils:** E. Ozoliņš; **Kazdangas:** E. Roberts; **Raunas un apk.:** J. Puriņš, J. Daniels, Z. Karēlis, J. Karēlis; **Alsviķa:** B. Pilseps, R. Brūmanis, G. Kauliņš; **Ādažu:** O. Drunka, J. Drunka, L. Treimanis, M. Rubenis, R. Siliņš; **Mežotnes:** A. Dundurs, K. Gulbis, A. Feldmanis; **Rūjienas:** A. Dainis, V. Kazeks; **Mārsnēnu-Startu:** A. Voldiņš, Aina Voldiņš, J. Vilciņš; **Irlavas:** A. Kleinhofs, A. Jākobsons, M. Rēvalds, E. Corndorfs, H. Majors, A. Rugājs, K. Birkenšteins; **Nabes:** J. Lukstiņš, J. Briedis, E. Briedis, B. Briedis, L. Briedis, J. Bogomazovs; **Limbažu:** J. Skrastiņš; **Sarkaņu:** A. Vītols, O. Breģis; **Vērgaļu:** J. Putra; **Bārtas:** V. Brizga, J. Lukāžis; **Mētrienas:** M. Tikiņš; **Biržu-Bērzgales:** A. Grāviņš; **Praviņu:** T. Munkevics; **Mores:** J. Krieviņš, Z. Krieviņš; **Neretas:** J. Tensons; **Sāvienas:** G. Ūdris; **Tāšu:** L. Jansons, E. Kulmanis, G. Kalnītis; **Kapiņu:** J. Lukjanovičs, S. Centkovs, P. Siņokovs; **Vārves:** K. Trams; **Nurmižu:** G. Meņģele; **Seces-Sērenes:** A. Vītoliņš; **Vidrižu:** A. Kreituzis; **Vaiņodes:** A. Gertners; **Saldus:** J. Odincovs, Z. Odincovs; **Jūdažu:** A. Paukšs, A. Kīsis; **Naukšēnu:** O. Vējiņš, J. Leiva; **Jaunpiebalgas-Pēternieku:** P. Apsītis; **Mazsalacas-Līču:** V. Ķāvis, M. Riekstiņš; **Grundzāles:** V. Actiņš; **Tirzas:** K. Sarmulis, G. Liepa; **Siguldas:** J. Leimanis, J. Lūris, A. Ozoliņš, K. Remerts, J. Upmalis, M. Matiņš, J. Svika; **Lēdurgas:** K. Purgailis, A. Kušķis, J. Eichenbaums; **Pučurgas:** J. Zolts, V. Dobenbergs, J. Svecīte, B. Bogdanovs; **Mālpils:** G. Kaufmanis, M. Stūrmanis, A. Jansons; **Jeru-Oleru:** A. Linde; **Vatrānes:** T. Martinsons, A. Linde; **Rucavas:** M. Pagrabs, J. Atte; **Ungurmuižas:** J. Strazdiņš; **Bejas:** J. Anšmits, V. Bērziņš, O. Briediņš, O. Garais, V. Pamiljens, A. Jaunzems: **Vārkavas-Vanagu:** J. Klimkāns; **Smiltenes:** M. Smukulis, K. Smukulis; **Meņģeles:** E. Ozoliņa, L. Rengarte, A. Piegazs, A. Andriksons, E. Links; **Jaunbebru:** V. Preiss; **Rūjienas-Rāmnieku:** L. Sviķis; **Krāslavas:** L. Kokins: **Pampāļu:** A. Suseklis, V. Šlangenbergs, J. Ģēģermanis, E. Vārpiņš; **Priekules:** J. Kupšis, A. Mednieks; **Strūžanu-Salas:** Z. Dzenītis, E. Lācis; **Bīriņu:** L. Taube, E. Šulcs, G. Zeltiņš, V. Šulcs, H. Upītis, A. Tikmers, A. Putniņš, K. Ozoliņš, E. Veide; **Lībagu:** I. Ulmanis, J. Ulmanis; **Jumpravas:** C. Smalkā; **Ziemupes:** M. Zariņš; **Turlavas:** Z. Jansons; **Ugāles:** K. Ronis, V. Tararess; **Ziemupes:** J. Putra, V. Treibachs; **Drustu I:** J. Skrapcis; **Lēdmanes:** A. Pētersons, I. Elstiņš, E. Vilinskis, V. Strazdiņš, A. Jaunvīksna; **Brenguļu:** E. Brants; A. Brants; **Alojas:** V. Neimanis, G. Smilga, A. Šmits, J. Šmits, E. Ampermanis, E. Tauriņš, Elza Ampermanis; **Dundagas:** A. Īviņš; **Kārsdabas:** E. Balodis; **Kuldīgas:** A. Tumševics; **Sīpeles-Lustes:** Dz. Strēle, V. Vīgants; **Skaistkalnes:** J. Garševics; **Rundāles I.:** V. Hartmanis, A. Šāblis; **Matkules:** K. Drubazs; **Pēternieku:** S. Birkans, V. Dampis, J. Zīle, V. Indrāns; **Lielaucēs:** Ž. Treiguts, A. Jušķevics, V. Briedis; **Zaļenieku ģimnazijas:** I. Erbss; **Vadakstes:** A. Murevics, M. Lundbergs, A. Ogulis, E. Zorgenfreijs, L. Tauvens, G. Zarģevics; **Rundāles II.:** R. Auza; **Jurģu:** R. Zaļmežs; **Elkšņu:** A. Eglītis; **Mēmeles:** J. Eichmans, A. Vanags, A. Balodītis; **Mērsraga:** E. Ķulms, M. Andersons, V. Birgmanis, E. Grasis, H. Kiršteins, V. Kiršteins; **Ģibuļu:** V. Freimanis, A. Krauze, Ž. Būcēns, Fr. Grintāls, S. Blašķis, F. Zeltzaķis; **Rencēnu:** V. Meirēns, M. Ķikulis, L. Muzikants, V. Upmacis, A. Liepiņš; **Vijciema:** O. Broks, L. Celmiņš, K. Morītis, J. Ozols, A. Avotiņš, A. Celmiņš, V. Jērcēns, H. Bantersons, H. Steinbergs, I. Knuts, E. Gelbrots, V. Jurjāns, **Dobeles:** A. Rozentāls; **Palsmanes:** A. Bērziņš; **Rūjienas draudžu:** M. Endziņa; **Vecgulbenes:** J. Ģērmanis; **Ropažu:** L. Čakars; **Tomes:** H. Liepa; **Skultes:** E. Buss J. Lūsis; **Gulbenes pilsētas:** V. Gulbis; **Kazdangas pamatskolas:** K. Folkmanis, G. Puris, A. Briedis, A. Skudra; **Sērenes:** J. Grīšulis; **Daudzesas:** J. A. Kasandris, A. Ozoliņš; **Saikavas-Lejas:** J. Randers, V. Seržans; **Vārkavas:** K. Vilcāns; **Gaujienas-Umalnieku:** O. Kalniņš;

Jaunjelgavas: J. Ķikurs, I. Ķikurs; **Vārkavas**: P. Onckuls; **Kraukļu**: S. Skujiņa, L. Skujiņa, K. Kliezbergs; **Nogales**: L. Rozentāls; **Augšgaujas**: A. Kūzulis, A. Auziņš, R. Paipāls, Z. Zariņš, Zig. Zariņš, Ed. Gūtmanis, M. Auziņš, J. Līcis: **Vecpiebalgas-Ogrēnu**: A. Steķis, F. Raibais, P. Melngailis, J. Krišjānis, E. Skaidrais, J. Olte; **Galgauskas-Kropas**: P. Sīrans, J. Lecmanis, L. Semeiko, V. Āboliņš; **Valmieras pag.**: K. Virsis; **Ķieģeļu-Rubenes**: K. Šneiders, K. Zeibots, M. Graudiņš; **Dzelzavas**: O. Kļaviņš.

ĀBOLU MĪKLA.

Dārznieks uzdāvināja mazpulka dalībniekam 100 ābolus ar noteikumu, ka viņam pašam āboli jāsalasa. Āboli bija salikti taisnā rindā ik pa vienam metrim un kurvis rindas galā 1 m no pēdējā ābola. Kurvī jāsaliek visi āboli ejot pēc katra ābola atsevišķi un gājienu iesākot no kurvja. Cik liels ceļa gabals zēnam bija jānoiet, lai dabūtu ābolus?

Pēc „Jaunasis Ūkininkas".

ZIRDZIŅA MĪKLA.

	ži	kā	Sar	ku,	ze	nu	tē	
ma	vu	tē	ņas	ze	vu	La	gāj'	ma
	Ne	e	li	mi;	Uz	vu	gal	
	mu	gal	vu	ņē	mi.	sa	bāk	
		ma,				vu		

Sakārtojot balsienus pēc šacha zirdziņa lēcieniem dabūjam pazīstamu tautas dziesmu.

Vilis Seržans,
Saikavas-Lejas mazp. dalībnieks.

Mīklu atminējumi iesūtāmi „Mazpulka" redakcijai: Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, līdz š. g. 5. martam uzdodot atminētāja vārdu, uzvārdu, mazpulka nosaukumu un reģistrācijas numuru.

Saturs:

	Lp. p.
Svētdiena. A. Lūsis	33
Brīves cīņas un mūsu jaunatne. Pulkv.-leitn. Edv. Mednis	35
Vakars. L. Jansons	36
Pārslas. J. Luika	36
Sarmā. Ad. Sarmzieds	36
Ne vārdiem, bet darbiem rādi labu priekšzīmi	37
Vai esmu diženā nosaukuma cienīgs. Agr. A. Ķibēns	37
Izpirkšana. B. M. Fālandas stāsts	39
Kā Franks izglāba zivis. V. Nohara skicējums	42
Zirneklis — inženiers bez diploma	44
Skarbyholmas mazā saimniece	46
Atturība — darba augļu sargātāja	49
Spēks un izturība. Dr. R. Avotiņš	50
Pavasars vēl tāls. A. Jērums	51
Lauksaimniecības rokas grāmatas. Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs	52
„Ausma Roga — Dzelzs pirksti". A. E.	52
„R. Vītols — Baltzaļā karoga spēks". A. E.	53
Puķu dēstu košuma dārziņam audzējiet paši! H. Kalmiņš	53
Mazpulku dalībnieki, pavasaris tuvojas. Agr. K. Ķirsis	56
Kaņu dubļiem. Ad. Eglītis	58
Neaizmirsīsim mūsu augļu dārzu labvēļus — putniņus. O. Drunka	59
Apgādāsim materiālus piemiņlietām. Ed. Paegle	60
Mazpulku dzīve	61
Mazpulku humors	65
Paziņojumi	66
Jautājumi un atbildes	67
Mīklas	68

Atbildīgais redaktors: RUDOLFS DZĒRVE.

L. Audze grām. sp. Rīgā, Baznīcas ielā 4-a (L. L. Centrālbiedrības gr. sp. nomnieks).

Lielā Ziemeļu Tēlegrafa Sabiedrība

Rīgā, Aspāzijas bulv. 15. Tā|r. 27698.

„AUTOBENC“

Rīgā, Brīvības ielā 2. Tā|r. 26195, 26069 20260
Parka ielā 1-b. Tā|r. 34541
Jelgavā, Akadēmijas ielā 14. Tā|r. 6

Rezerves daļas un riepas visiem automobiļiem.
Lodīšu gultņi un transmisijas.

Tirdzn.-rūpn. akc. sab.
„Rigas Audums“
Rīgā.

Ieteicamas grāmatas:

	Ls
Dindonis, P., Puķkopība. Dārza un istabas puķes. 3. pārstrād. iespiedums. Kartonēta	3,50
Brastiņš, E. Glīta sēta	1,—
Kalniņš, J. Ēku un dzīvokļu krāsošana	1,—
Kivicka, E. Aušanas pašmācība. Iesieta	6,—
Orechovs, V. Mirtes un viņu kopšana.	0,50
Trūve, J. Traipu ķīmiska tīrīšana no audumiem	0,50
Žubeckis, E. Augļu un ogu sulas	0,50
Dindonis, P. Ienesīga sakņkopība. Ar 249 illūstrācijām	3,50
— **Cukurbiešu audzēšana**	0,80
— **Sīpoli, cigoriņi un tomāti.** Ar 45 illūstr.	1,20
— **Agrās lecektis, siltās dobes un ekon. augu mājiņa**	1,—
— **Rūpniecības sakņaugi**	0,30
Reņģe, J. Mūsu dārzu augi un to kultūra	1,—
Sudrabs, J. Augļkopība. Ar 153 illustr.	4,—
Sudrabs, J. un J. Gailītis. Vīnogu un zemeņu audzēšana siltumnīcās; Zemenes augstās lecektīs	2,—
Grīnbergs, A. Sēklkopība	1,50
Kriķis, Z. Dārza kaitekļi	0,80
Lauskis, V. Augļu koku apgriešana	0,80
Peņģerots, J. Dārzāju sēklu audzēšana	0,20
Peniks, I. Cukurbiešu slimības un kaitekļi	1,40
Pētersons, L. Krāšņuma dārzs	0,75
Sudrabs, J. Augļu dārzu mēslošana	0,50
Bāliņš, A. Biškopība. Ar 74 illūstr.	1,50
Leiše, A. Darbs visam gadam (putnkopība)	2,—
— **Modernā putnkopība.** Ar 74 illūstr.	2,50
— **Zosis un pīles.** Ar 93 zīm.	1,20
Ramāns, A. Biškopība	3,50
Apinis, K. Medus augi Latvijā	2,50
Valdmanis, A. Kultūraugu un mājkustoņu kaitekļi	2,50
Baķis, R. Kā izaudzēt veselīgus teļus, sivēnus, jērus un kumeļus. Ar 50 zīm.	1,80
Malners, F. Sesku audzēšana	1,20
Putniņš, E. Purva bebru audzēšana	1,—
Duņens, Ed. Lini un kaņepes	1,50
Dalbiņš, M. Mazā būvskola	4,—
Purmalietis, J. Kugru (kārpu) audzēšana	0,60
Zorgenfreijs, A. Padomnieks kārpu audzēšanā	1,—
Resnais, J. Latvijas āsrtniecības stādi 2. izd.	3,50
Vītols, R. Baltzaļā karoga spēks. Mazpulku luga 3 cēlienos	1,—

Valtera un Rapas akc. sab.

Rīgā, Teātŗa ielā № 11.

„LATVIJAS LAUKSAIMNIEKS" № 3.

iznācis ar šādu saturu:

1. Draudzīgs aicinājums. **K. Ulmanis,** Min. prezidents.
2. Agronomisko darbinieku sapulce. **O. E.**
3. Kas notiek ārzemēs. **Alfa.**
4. Lauku pupas arī Vidzemē labi padodas. Agr. **Alfr. Ozols.**
5. Dīvainas parādības kartupeļu izmēģinājumu lauciņā. **J. Greste.**
6. Laukkopja atzīmes. **Jota.**
7. Ganību izmantošanas technika. Agr. **N. Šķiņķis.**
8. Pārskats par krāšņumaugu slimošanu 1934. g. **J. Sm.**
9. Dārzāju šķirņu normēšana. **J. Sudrabs.**
10. Dārzāju ienesība atkarīga no pareizas kultūras paņēmieniem. **P. Dindons.**
11. Melnraibās sugas jaunlopu audzēšana Vācijā. **T. B.**
12. Mūsu lopkopju sasniegumi 1933./34. gadā. Instr. **P.**
13. Vienkārša žurku ķeramā ierīce. **H. Veldre.**
14. Par šķērszāģu izvēli un pielietošanu. **J. Balzars.**
15. Ierīce ķīļu izvilkšanai. **J. Balzars.**
16. Kā izmantosim mūsu jūras zivis. **S. A.**
17. Mājturības pārraudzības darba turpmākie uzdevumi.

Biedrību dzīve. Svarīgākais pašu zemē. Jautājumi un atbildes.

„Latv. Lauks." iznāk 29. gada gājumu atbildīgo redaktoru **J. Vagnera** un agr. **J. Sudraba** vadībā. Bez tam redakcijā darbojas Doc. Dr. **M. Eglīts** un **R. Edel** kundze (Rasma Siliņa).

Abonēšanas maksa Ls 4,50 pusgadā. Ekspedīcija Rīgā, Baznīcas ielā № 4 a. Tā|r. 22322.

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība.

Sevišķs gardums liellopiem **cukurotās klijas**
vairumā un mazumā dabūjamas
Latvijas piensaimniecības centrālā savienībā
Rīgā, Dzirnavu ielā № 91. Tāļrunis 30360.
Liepājā, Jaunā ostmalā № 3. Tāļrunis 640.

P. Mantnieks
karto-grafijas institūts,
izdevniecība, spiestuve.
Rīgā, Dzirnavu ielā 119.
Tāļrunis 26740.
Veikals Rīgā, Dzelzceļu stacijas pasažā.

Krāsojiet tikai ar vislabākām drēbju krāsām paciņās un tabletēs
„Ozolzīle“
nebrūk un nebālē, skaistās niansēs.
Fabr.: Rīgā, Dzirnavu ielā 115. Tāļrunis 26973.

Tikai
Akz. Sab. J. A. KUKURS weikalos izdewīgi eepirktees:
Rakstamīeetas·
Konfoorahmatas·
Skolas un kantora peederumus
Aspasijas bulwarī 10
Marijas eelā 12

Filca, vates un platmaļu fabrika
Ed. Krūmiņš
RĪGĀ. Kr. Barona ielā № 59. RĪGĀ.

Mazpulku dalībnieki tagad iet lauku jaunatnes priekšgalā. Šiem darba, disciplīnas un pašdarbībaš pionieriem jāievēro, ka darbs ceļ vīru, un tīrība palīdz glabāt veselību.
Mazpulku dalībnieki jau ir tik lieli, ka paši saprot tīrības nozīmi — un ciena mūsu pašu latviešu ražotās ziepes.
„Nākotne“
Rīgā, Matīsa ielā 32.

„Taupiba“
īpašn. Teodors Heinsbergs,
Rīgā, Marijas ielā № 2-b.
Tāļrunis 32319.
Vienīgais latviešu
formu, cepuru, uzvalku
un to piederumu veikals.
Pasūtījumi tiek izpildīti ātri un glīti.

Māksligos mēslus:
Superfosfātu
Tomasmiltus
Kalija sāli
Nitrofosku
Čiles salpetri
Natrona salpetri
Sērskāb. amonjaku u. c.
piedāvā no krājuma vairumā un mazumā
VOLDEMARS MAJORS Rīgā, Vaļņu ielā № 2
tāļr. 22406 un 31420

Karogus un formas,

tērpu piederumus biedrību, klubu vajadzībām, kā arī visas cepuru, uzpleču nozīmes, pogas, siksnas, jostas u. t. t.

piedāvā

A./s. A. Ratfelders

Rīgā, Kaļķu ielā 11.

Spec. ceļošanas, sporta un formas tērpu piederumu rūpniecība.

Vairumā. Mazumā.

K. Bodnieka

manufaktūras preču tirgotava

Rīgā, Kr. Barona ielā № 28-a.

Nodaļas: Rūjienā, Rīgas ielā № 2.
Talsos, Lielā ielā № 38.
Jelgavā, Pils ielā № 6/8.

Pastāvīgi krājumā:

Zīda un vilnas audumi.

Baltpreces.

Logu priekškari, celiņi mēbeļu drānas.

Ko pirkt?

Prātīga namamāte, sava budžeta robežās, pērk vispirms ĶUZES ražojumus:

ĶUZES kafejas,
ĶUZES vafeles,
ĶUZES karameles,
ĶUZES marmelādi,
ĶUZES biskvītus,
ĶUZES šokolādi,
ĶUZES konfektes,
ĶUZES piparkūkas.

Jo viss, kas zem Ķuzes markas, ir savā šķirā un cenā tas vērtīgākais un garšīgākais.

Ķuzes ražojumus pārdod visos tajos veikalos, kuŗi rūpējas, lai pircējs saņemtu par mazāku naudu to labāko.

FABRIKAS NOLIKTAVAS: Rīgā, Raiņa bulvārī 25 un Brīvības ielā 13.

Šujmašīnas,

visjaunākās konstrukcijas, šūšanai, izšūšanai, lāpīšanai.

Plašs izšūšanas kurss par brīvu.

Latv. Sujmašinu S-ba

Rīgā, Marijas ielā № 15 Tāļr. 28598.